

MTI.

Kiadja a Magyar Távirati Iroda, Budapest, I. Fővárosi tér 6-7. Telefon: 169-160, 169-161
A szerkesztést és kiadást a vezérigazgató felel.

m t i b e l f ö l d i h i r e k

1963. január 14.

bb. 1. mátyás király csillagászának szerepe az újvilág felfedezésében

1/ms/tm/rj sr

1963. január 14.

a columbus-kutatók eddig aránylag kevés figyelmet fordítottak egy olyan körülményre, amely pedig jelentős szerepet játszott amerika felfedezésének sikerében. ács tivadar jeles történészünk egyik munkájában éppen ennek fontosságát huzza alá, megállapítása szerint columbus sikerének titka vetélytársait messze felülmúló tudományos felkészültsége volt.

columbus kora érdekes ellentmondásokat tartalmazott, egyfelől felismerték, hogy a föld gömbölyű és merész terveket szőttek az indiák nyugati irányban történő elérésére, másfelől megfelelő navigációs eszközök híján a hajózás hallatlanul primitív volt, valójában csak a partvonalak mentén mertek hajózni, ennek oka az volt, hogy a julianus-féle naptár az évszázadok folyamán elszakadt a csillagászati időtől, a különbség columbus korában már több mint 9 napot tett ki, hiányzott a nyílttengeri hajózás tudományos feltétele, a csillagászati idő ismerete, ami nélkül nem lehet a hajó tartózkodási helyét megállapítani.

columbus viszont birtokában volt ennek a titoknak, az egyik legnevesebb columbus-kutató, a spanyol származásu madariaga megállapítása szerint a nagy felfedező ismerte és állandóan használta az ephemeridest, mátyás király udvari csillagászának, a világhírű német regiomontanusnak a művét, regiomontanus ebben a copernicus fellépését hat évtizeddel megelőző munkájában kéri, hogyan lehet az égitestek látszólagos mozgásából a valóságos időt megállapítani, columbus valószínűleg a mű 1474-es, a ferrarai délkörre számított kiadását ismerte, de lehet, hogy a két évvel későbbi velencei kiadásnak jutott birtokába, felismerte regiomontanus munkájának jelentőségét és becses titokként kezelte annak megállapítását, hogy columbus valóban élt a földrajzi helymeghatározás lehetőségével, azt szerb antal által fordított naplójának több kitétele is mutatja, egy helyütt például arról írt, hogy fejedelmi pártfogói - ferdinánd és izabella - számára éjszaka feljegyzi, ami napközben történt, és napközben ami éjszaka történt, azt is eltökéltem - írta máshelyen - hogy új tengeri térképet rajzolok, amelyen feltüntettem majd az egész óceán földrajzi fekvését és eme óceán országait, azonkívül összeállítok egy könyvet is, amelyben mindent az aequinoctiális szélesség és a nyugati hosszúság szerint fogok képszerűen megábrázolni.

/folyt. köv./

ms

bb. 1. / mátyás király.....1. folyt./rj

közismert, hogy a nagy felfedező többek között az iránytű kitérését is megállapította, márpedig erre képtelen lett volna, ha nem tudja utirányát pontos földrajzi helymeghatározásokkal rögzíteni. a naplóban arról is szólt, hogy nappali és éjszakai utjukon 240 tengeri mérföldet tettek meg, de csak 192 mérföldet jegyzett fel. „nehogy a legénység az út hosszúsága miatt türelmetlenkedjenek, utitársait ugyanis biztosította róla, hogy „india, nincs nagyon messze európa nyugati partjaitól. azért kellett a továbbiakban állandóan meghamisítania az adatokat, nehogy észrevegyék, mekkora hosszú utat kell megtenniük./mti/

-. -

bb. 2. az év első felében elkészül a teljes kivitelezési tervdokumentáció, 1965 közepére felépül az új szolnoki máv-kórház

1/hbj/gg/rj vg

1963. január 14.

jelentős létesítménnyel bővül a második ötéves tervidőszakában a máv egészségügyi szolgálata: szolnokon új máv-kórházat és rendelőintézetet építenek. a kórházban 300 ágy áll majd a betegek rendelkezésére, a rendelőintézetben pedig naponta 800 személyt vizsgálhatnak meg. azért esett szolnokra a választás, mert közlekedési szempont, a tiszántul és a tiszamenti területek közlekedési utjainak gyűjtőpontja, a vasutas dolgozók és családtagjaik könnyen megközelíthetik.

az új létesítményt az ém középület tervező vállalat tervezi és figyelembe veszik, hogy - a későbbiek során - egy szárnyépülettel 400 ágyasra bővítik. a teljes kivitelezési tervdokumentáció az év első felében készül el.

az építkezéshez is hozzálátnak még az idén, még pedig szolnokon a tiszta és a zagyva által határolt területen. ez a városrész ugyanis kiválóan alkalmas egészségügyi intézmények telepítésére. az új kórház és rendelőintézet létesítésére a kormányzat mintegy 57 millió forintot irányzott elő, a vasutas szakszervezet pedig - a vasutas dolgozók önkéntes adakozásából - 13 millió forinttal járul hozzá az építkezési költségekhez. az előírások szerint az építkezés ideje nem lehet 26 hónapnál több, úgy hogy az egész létesítmény átadása 1965 második felére várható./mti/

-. -

- 2 -

bb. 3. 120 mázsa pontyivadékokat telepítenek a győr megyei folyókba és tavakba

vid/j/rj ká

1963. január 14.

a győri előre halászati termelőszövetkezet tagjai a múlt évben 15 vagon halat fogtak a kisalföldi folyókból és tavakból. a hivatásos halászok a jövőre is gondolnak, és ebben az esztendőben 120 mázsa pontyivadékokat telepítenek a kisalföld folyóiba és tavai-
ba. a felszabadulás óta először telepítenek halivadékokat a fertő-tó vizébe, ahol fertőboz határában egy 90 holdas, csendes kis öböl lesz a növendékhalak tanyája./mti/

-. -

bb. 4. a budapesti gyárakban tizmillió forint értékű könyvet vásároltak decemberben - klasszikusok, ifjusági könyvek és ismeretterjesztő művek sikere az 1962. évi téli könyvvásáron

1/v/tm/rj sr

1963. január 14.

rövid ideje hogy zárult a hagyományos téli könyvvásár. az állami könyvterjesztő vállalat tájékoztatója szerint a vállalat negyedik negyedévi forgalma 142 millió forint volt, mintegy 20 millióval több, mint 1961 azonos időszakában. december, vagyis a téli könyvvásár könyvforgalmának értéke előreláthatólag 68 millió forint, hat és félmillióval több, mint az 1961. évi könyvvásár forgalma volt.

a beérkezett jelentések szerint az 1962. évi téli könyvvásár sikerét egyrészt a rendkívül gazdag választéknak, másrészt a megnövekedett érdeklődésnek köszönhető. ezen a vásáron először - a rossz hagyományokkal ellentétben - a könyvujdonságokat idejében eljutatták a boltokba, az üzemi, falusi bizományosokhoz és így a könyvbarátok kedvükre válogathattak. a klasszikus „slágerek, „: arany, „ady verseskötetei, dosztojevskij könyvei, a balzac-sorozat kötetei voltak. elkelt benjámin lászló, vass istván verseskötete, békés istván új magyar anekdóta-kincse, bernáth aurél könyve, csahov életem című regénye. nagy sikere volt fejes endre rozsdatemetőjének, tatay sándor, timár máté könyvének és a nemrég elhunyt sándor kálmán: tolvajok kertje című munkájának. kivétel nélkül megvásárolták az összes ifjusági könyveket; nagy tetszéssel fogadták például az életrajz-sorozatot.

a budapesti gyárak, üzemek dolgozói az 1962. évi téli könyvvásáron különösen sok könyvet vásároltak. az előzetes adatok szerint a főváros nagyüzemeiben mintegy tizmillió forint volt a decemberi forgalom./mti/

-. -

- 3 -

bb 5. több mint másfélmillió gyűjtemény a természettudományi muzeum növénytárában - külföldi kutatók is dolgoznak a könyvtárban

i lv/hné-lm sr

1963. január 14.

a természettudományi muzeum növénytára az elmúlt években elismerést vívott ki itthon és külföldön is a szakemberek körében. a növények gyűjtését a múlt század elején kezdték, s a gyűjtemények száma azóta mintegy másfélmillióra növekedett.

a növénytárban külön helyet kaptak a virágos és virágatlan növények, illetve kővületek. a hatalmas termekben kártevőktől légmentesen elzárható alumínium szekrényekben őrzik a növényféléket.

a könyvtárban mintegy 80 000 kötet könyv található; a szakirodalmat is a múlt század elejétől gyűjtik. akadnak olyan különleges külföldi könyvek is, amelyeket szerzőjük annak idején mindössze 40 példányban adott ki.

a növénytárat és a könyvtárat évenként hosszabb-rövidebb időre külföldi tudósok is felkeresik. ez idő szerint egy szovjet és egy csehszlovák tudós dolgozik a muzeumban.

a muzeum dolgozói időnként külföldre, az egyes kontinensekre utaznak, hogy megszerezzék a még hiányzó ritkaságokat, s kapcsolatban állnak a világ minden részével, növényeket és kővületeket cserélnek a muzeumokkal./mti/

--

bb 6. központi betegfektető pestlőrincen, egészségügyi akadémia kispesten - üléseznek a vöröskereszt kerületi vezetőségei

i hi/sze-lm sr

1963. január 14.

a magyar vöröskereszt budapesti kerületi vezetőségei ezekben a napokban tartják szokásos évi ülésüket, értékelik a szervezetek múlt évi munkáját és megszabják az idei feladatokat. az eddigi tanácskozásokon beszámoltak már több olyan új kezdeményezésről is, amelyek általános elterjesztésre tarthatnak számít.

a 18. kerületi, pestlőrinci üzemek vöröskeresztes aktivistái nemcsak a munkahelyek egészségügyi körülményeit kísérik figyelemmel,

hanem a szálláshelyre is kiterjedő gondoskodásuk. ellenőrzéseik során azt tapasztalták, hogy - bár a vállalatvezetőségek - a szálláshelyeken megfelelő egészségügyi feltételeket teremtettek - több helyen megoldatlan még a betegek elkülönítése.

/folyt. köv./
8.40/n

-4-

844

Zseli

bb 6. /központi betegfektető...folyt./-lm

ezért a tanács egészségügyi állandó bizottságával együttesen azt javasolták, hogy a munkásszállások betegei részére hozzanak létre központi fektetőt. ez rövidesen meg is valósul, s a fektetőben szükség esetén vöröskeresztes aktivisták is résztvesznek majd a betegápolásban.

kispesten az egyesületi népművelési program keretében, tervszerűen végzik az egészségügyi ismeretterjesztést. a lakóterületeken a vöröskeresztes csoportok havonta tartanak orvosi előadásokat. az eddigieket évente több mint tizezren hallgatták meg. most újabb rétegek érdeklődését is fel akarják kelteni, ezért hatásosabb szemléltető propagandára törekszenek, mindenekelőtt egészségügyi filmeket kívánnak nagyobb számban vetíteni. mivel az üzemi dolgozók és a lakosság egy része rendelkezik már az alapvető egészségügyi ismeretekkel, áttérhetnek a magasabb színvonalú egészségügyi tájékoztatásra. ennek első lépcsője egy akadémiai jellegű tanfolyam megindítása, amelynek már az első előadásait is nagy érdeklődéssel fogadták.

a 8. kerületben igen jó a vöröskereszt együttműködése az állami egészségügyi szervekkel. a vöröskereszt résztvesz a tömeges oltások, a szűrővizsgálatok előkészítésében, egyes üzemekben önállóan szervezte meg a rákszünet, a tisztasági mozgalom szélesítésével pedig fontos közegészségügyi feladatok végrehajtását segíti. harminchat tagu brigádja ellenőrzi állandóan a kerület tisztasági helyzetét, s tapasztalatairól beszámol a kerületi tanács illetékes osztályának és az egészségügyi szerveknek./mti/

--

/járványügyi

bb 8. 1962-ben elért a 100 millió forintot - négy év alatt két és félszeresére emelkedett a falusi könyvforgalom

i kz/lm ká

1963. január 14.

egész kulturális életünk egyik legfontosabb feladatát: a falvak könyvellátását, a földművesszövetkezetek oldják meg. e munkájukban, mint a szövesz illetékes főosztályán rámutattak, különösen az utóbbi négy év hozott kiemelkedő eredményeket. a boltok száma ugyan csak negyvennégygel emelkedett ez idő alatt, a meglévők többségét azonban korszerűsítették. jórésük a minden igényt kielégítő önkiszolgáló rendszerre tért át. ezek a városi színvonalú, elegáns berendezésű vidéki könyvesboltok ma már mindinkább betöltik azt a nekik szánt szerepet, hogy egy-egy vidék kulturális központjai legyenek. a korlátozott számú boltokkal természetesen nem volna megoldható az a cél, hogy minden községbe, sőt a legkisebb tanyára is rendszeresen eljusson a könyv.

/folyt. köv./

-5-

Zseli

bb 8. / 1962-ben elérte...folyt./-Lm

az elmúlt négy évben a földművelésszövetkezeteknek sikerült széleskörű társadalmi ügyé tenni a falvak könyvellátását. kiépítették a ma már mintegy 7 000 főnyi bizományos hálózatot, a könyvterjesztés új, hatékony módszereit vezették be. az utóbbiak közül különösen jelentősek az ugynevezett házról-házra árusítási akciók, egy-egy ilyen alkalommal uttorók, kisz-esek, népfront-bizottsági tagok, pedagógusok keresik fel a legújabb szak- és szépirodalmi könyvekkel a falvak lakóit. népszerűek a falvakban a „könyv-bálok”, a „könyv-tombolák”, a „libresszók”, s egyre több helyen vezetik be az elárusító nélküli, ugynevezett becsület-asztalos könyvterjesztést.

általában a könyv, de különösen az új magyar irodalom népszerűsítésében, megszerettetésében nagy szerepet játszottak a nagy érdeklődést kiváltó, s szinte minden alkalommal sikeres író-olvasó találkozók. vonzóerejüket látva, 1962-ben 400 ilyen találkozót szerveztek a földművelésszövetkezetek, a mindössze 1 700 lakosu kis mártély községben például 350-en vettek részt az első író-olvasó találkozón, s ebben a másfél-két évtizeddel ezelőtti még nagyon elmaradt kis községben havonta 4 000 forint értékű könyvet vásárolnak, egy nagykállóban rendezett író-olvasó találkozón 10 000 forint értékű könyv talált gazdára.

e bevált, s nagyon eredményes rendezvények mellett a szövetkezetek országos szövetsége más módszerekkel is igyekszik közvetlen kapcsolatot teremteni az írók és a falusi lakosság között. 1962-ben például hat fiatal írónak tette lehetővé - a költségeik fedezésével - hogy hosszabb, élményanyag gyűjtésre alkalmas időt töltsön egy-egy faluban.

a gyakorlatban hasznosított társadalmi összefogással sikerült elérni, hogy a falusi könyvforgalom az utóbbi négy évben két és félszeresére emelkedett, s 1962-ben kulturtörténetünkben példátlan, elérte a 100 millió forintot./mti/

bb 11. fiatal költők országos konferenciája pécssett

vid fm//tné-Lm fm

1963. január 14.

a magyar írók szövetségének pécsi csoportja január 25-26-án pécssett rendezte meg a fiatal költők országos konferenciáját, amelyre a helybelieken kívül mintegy hetven résztvevőt várnak./mti/

8.50/n

-6-

858 Zsolt

bb. 7. Legalább negyvenezer családi ház és lakás épül az idén magánérőből - minden anyagot biztosít a tűzép - kiterjesztik a magánépítetők támogatását, egymilliárd kétszázmillió forint hitelt nyújt az otp

Vtő/tr/rj vg

1963. január 14.

a belkereskedelmi minisztérium tűzép főigazgatóságán kapott tájékoztatás szerint tavaly csaknem 40 000 családi ház, illetve lakás épült magánérőből, az idén mintegy két százalékkal több, 2,4 milliárd forint értékű építőanyagot biztosítanak erre a célra, ez a mennyiség legalább 40 000 családi ház és lakás építéséhez elegendő. az otp egymilliárd 200 millió forint hitelt nyújt az építkezőknek, 100 millió forinttal többet, mint tavaly.

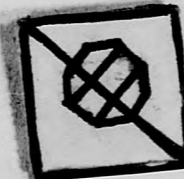
az anyagellátás lehetővé teszi a zavartalan építkezést, a tűzép kiterjeszti az építetőknek nyújtott segítséget. igen népszerűvé vált az építkezők körében a múltévben bevezetett anyagbiztosítási megállapodás módszere, amelynek alapján a tűzép-telepek vállalják, hogy az építkezés sorrendjének és ütemének megfelelően biztosítják a szükséges építőanyagokat, ezt a módszert az idén bővíteni kívánják. a terv szerint annak, aki megállapodást köt, biztosítanak fürdőszoba-felszerelést és táblaüveget is.

igen nagyjelentőségű támogatásnak ígérkezik az ingyenes műszaki tanácsadás és műszaki irányítás bevezetése. eszerint az idén néhány megyében megszervezik, hogy a tűzép az építkezés műszaki irányításáról is gondoskodik. ez többféle előnyt jelent az építkezőknek, de hasznos gazdaságossági és városrendezési szempontból is. ismeretes, hogy a magánkisiparosok csak meghatározott méretű családi ház, vagy lakás építését vállalhatják, az előírt méreten felül az állami ipar vagy a ktsz-ek jogosultak építeni. ebből is adódott, hogy eddig magánépítkezés alatt főleg egyedülálló, kis családi házakat értettek. emiatt az egy-egy város, ipari központ körül épített családházak túlzott mértékben kiterjesztik a lakókörszetet, a tűzép új műszaki szolgáltatása lehetővé teszi többlakásos társasházak, sorházak, ikerházak és többszintes lakóházak építését is. a nagyobb építkezések kötelező műszaki irányításáról a tűzép ingyenesen gondoskodik, továbbá segítségnyújtást jelent, hogy az ilyen építkezésekhez a tűzép méltányos díj ellenében kölcsönöz az építetőknek kis gépeket, például betonkeverőt, szállítószalagot és emelődarut, továbbá az építkezéshez szükséges más segédanyagokat, állványpallót, bakot, és malteros ládát is./mti/

8.58/n

-7-

905 Zsolt

bb. 9. a gimnáziumok új tantervével foglalkozó viták eddigi tapasztalatai

l/vt/hné/rj sr

1963. január 14.

a múlt év októberében országos vitára bocsátották az új gimnáziumi tanterv tervezetét. az azóta eltelt időben a pedagógusok, az üzemi és a mezőgazdasági szakemberek, a szülők, a párt- és a tömegszervezetek oktatási és kulturális kérdésekkel foglalkozó funkcionáriusai számos általános iskola és több technikum tanterületének tagjai száz értekezleten foglalkoztak a tervezettel.

a viták valamennyi részvevője egyetértett a gimnáziumi tanterv reformjának szükségességével, ugyanígy azokkal az alapelvekkel is, amelyekre az új tanterv tervezete épül. általában helyeselték a pedagógusokra kötelező heti 32-33 óraszámot, de akadtak, akik még ezt is soknak tartották. mind a pedagógusok, mind más hozzászólók szinte kivétel nélkül - helytelenítették a gimnáziumok ugynevezett tagozati megosztását. döntőtöbbségben az egységes gimnázium mellett foglaltak állást. indokolásként felhozták: a társadalmi igény nem az általános gimnázium szakosítása, hanem egy olyan egységes művelődési anyag megállapítása, amely alapot nyújt arra, hogy az iskolából kikerülő fiatalok a népgazdaság bármely területén elhelyezkedhessenek, vagy felső oktatási intézményben továbbtanulhassanak. ugyanakkor csak a tagozati megosztás ellen érveltek azzal, hogy a tanulók 14 éves korukban még nem elég érettek a pályaválasztásra, márpedig a tagozati megkülönböztetés ilyen döntés elé állítja őket.

a fővárosi vitákon részt vett pedagógusok és nem pedagógusok egyaránt helytelenítették azt a tervet, hogy a természettudományi tagozaton elhagyják a második idegen nyelv oktatását. hivatkoztak például arra, hogy svédország kivételével - kelet- és nyugat-európában mindenütt két idegen nyelvet tanítanak, azt is szóvá tették, hogy a második idegen nyelv elhagyása azért is helytelen lenne, mert ma már alig akad olyan szülő, aki ne akarná, hogy gyermeke második idegen nyelvet is tanuljon; ez reális társadalmi követelmény.

a diákok szakmai előképzésével kapcsolatban felhívták a figyelmet arra, hogy a politechnikai oktatást még sok helyen nem oldották meg, s felvetődött az is, vajon a gyakorlati foglalkozások óraszámja nem túl magas-e? a vitákon helyesléssel fogadták a társadalmi ismeretek című tantárgy bevezetését. hangot adtak ezzel összefüggésben viszont annak, hogy e tantárgy anyagában sok olyasmi található, ami a történelem könyvben is megvan, s célszerűbb lenne, ha ezeket a részeket inkább a történelem órán tanítanák.

a viták többségében felhívták az illetékesek figyelmét az új gimnáziumi tankönyvek gondos előkészítésére, s javasolták, hogy azokról megjelenésük előtt kérjék ki a szaktanárok véleményét./mti/

.-

9.05/n

-8-

9/10 Zseli

bb. 10. országszerte kifüggesztették az ideiglenes választói névjegyzéket - kiállítások, kiadványok a városok és falvak fejlődéséről - emléklapok a legifjabb választóknak - hírek a választások előkészületeiről

ö vid/di/zs/hné/e sr

1963. január 14.

a jelölőgyűlésekkel egyidejűleg szerte az országban tervszerűen, gyors ütemben haladnak a választások előkészületei. az előkészítő munkáról - amelyben részt vesznek a társadalmi és a tömegszervezetek aktivistái, a hazafias népfront akcióbizottságának tagjai - a következőkben számolnak be az mti munkatársai:

kifüggesztették az ideiglenes

választói névjegyzéket

a községi, városi és városi kerületi tanácsok végrehajtó bizottságainál a múlt hét végére mindenütt összeállították a választó állampolgárok ideiglenes névjegyzékét. a névjegyzékek, amelyek több mint 6.5 millió nevet tartalmaznak, hétfőn választókerületenként utcák, sőt lakóházak szerinti bontásban is, kifüggesztették. a jegyzékeket ezenkívül közszemlére tették a helyi tanácsoknál, így tehát mindenki könnyen meggyőződhet arról, szerepel-e neve a szavazásban jogosultak között.

az ideiglenes jegyzék adatai szerint egyébként budapesten 1.350 000 a választójogosultak száma, a legtöbb szavazót a két nagy munkáskerületben, angyalföldön és a józsefvárosban írták össze. mindkét kerületben valamivel több mint 106 000-en szerepelnek a névjegyzéken. a belső kerületek közül a 7. és a 6. kerületben lakik a legtöbb szavazásra jogosult állampolgár, az előbbiben mintegy 92 000, az utóbbiban pedig csaknem 70 000 nevet tartalmaznak a jegyzékek. a legutóbbi 1958-as választások óta alaposan „meghosszabbodott”, a zuglóiak névjegyzéke, amelyen ma már 88 000 választópolgár adatai szerepelnek. a főváros kerületei közül az 1., a 17., és a 22. kerületben a legalacsonyabb, - 34 000, 32 000, illetve 27 000 - a szavazók száma.

a számok természetesen még változhatnak, hiszen a következő hetekben azoknak a neve is felkerül a névjegyzékbe, akik valamilyen okból nem töltötték ki az összeíró lapokat.

/folyt. köv./

9.08/n

-9-

9/10 Zseli

bb. 9. a gimnáziumok új tantervével foglalkozó viták eddigi tapasztalatai

l/vt/hné/rj sr

1963. január 14.

a múlt év októberében országos vitára bocsátották az új gimnáziumi tanterv tervezetét. az azóta eltelt időben a pedagógusok, az üzemi és a mezőgazdasági szakemberek, a szülők, a párt- és a tömegszervezetek oktatási és kulturális kérdésekkel foglalkozó funkcionáriusai számos általános iskola és több technikum tanterületének tagjai száz értekezleten foglalkoztak a tervezettel.

a viták valamennyi részvevője egyetértett a gimnáziumi tanterv reformjának szükségességével, ugyanígy azokkal az alapelvekkel is, amelyekre az új tanterv tervezete épül. általában helyeselték a pedagógusokra kötelező heti 32-33 óraszámot, de akadtak, akik még ezt is soknak tartották. mind a pedagógusok, mind más hozzászólók szinte kivétel nélkül - helytelenítették a gimnáziumok ugynevezett tagozati megosztását. döntő többségben az egységes gimnázium mellett foglaltak állást. indokolásként felhozták: a társadalmi igény nem az általános gimnázium szakosítása, hanem egy olyan egységes művelődési anyag megállapítása, amely alapot nyújt arra, hogy az iskolából kikerülő fiatalok a népgazdaság bármely területén elhelyezkedhessenek, vagy felső oktatási intézményben továbbtanulhassanak; ugyanakkor csak a tagozati megosztás ellen érveltek azzal, hogy a tanulók 14 éves korukban még nem elég érettek a pályaválasztásra, márpedig a tagozati megkülönböztetés ilyen döntés elé állítja őket.

a fővárosi vitákon részt vett pedagógusok és nem pedagógusok egyaránt helytelenítették azt a tervet, hogy a természettudományi tagozaton elhagyják a második idegen nyelv oktatását. hivatkoztak például arra, hogy svédország kivételével - kelet- és nyugat-európában mindenütt két idegen nyelvet tanítanak, azt is szóvá tették, hogy a második idegen nyelv elhagyása azért is helytelen lenne, mert ma már alig akad olyan szülő, aki ne akarná, hogy gyermeke második idegen nyelvet is tanuljon; ez reális társadalmi követelmény.

a diákok szakmai előképzésével kapcsolatban felhívták a figyelmet arra, hogy a politechnikai oktatást még sok helyen nem oldották meg, s felvetődött az is, vajon a gyakorlati foglalkozások óraszámja nem túl magas-e? a vitákon helyesléssel fogadták a társadalmi ismeretek című tantárgy bevezetését. hangot adtak ezzel összefüggésben viszont annak, hogy e tantárgy anyagában sok olyasmí található, ami a történelem könyvben is megvan, s célszerűbb lenne, ha ezeket a részeket inkább a történelem órán tanítanák.

a viták többségében felhívták az illetékesek figyelmét az új gimnáziumi tankönyvek gondos előkészítésére, s javasolták, hogy azokról megjelenésük előtt kérjék ki a szaktanárok véleményét./mti/

.-.

-8-

9.05/n

910 Zulu

bb. 10. országszerte kifüggesztették az ideiglenes választói névjegyzéket - kiállítások, kiadványok a városok és falvak fejlődéséről - emléklapok a legifjabb választóknak - hírek a választások előkészületeiről

ö vid/di/zs/hné/e sr

1963. január 14.

a jelölőgyűlésekkel egyidejűleg szerte az országban tervszerűen, gyors ütemben haladnak a választások előkészületei. az előkészítő munkáról - amelyben részt vesznek a társadalmi és a tömegszervezetek aktivistái, a hazafias népfront akcióbizottságának tagjai - a következőkben számolnak be az mti munkatársai:

kifüggesztették az ideiglenes

választói névjegyzéket

a községi, városi és városi kerületi tanácsok végrehajtó bizottságainál a múlt hét végére mindenütt összeállították a választó állampolgárok ideiglenes névjegyzékét. a névjegyzékek, amelyek több mint 6.5 millió nevet tartalmaznak, hétfőn választókerületenként utcák, sőt lakóházak szerinti bontásban is, kifüggesztették. a jegyzékeket ezenkívül közszemlére tették a helyi tanácsoknál, így tehát mindenki könnyen meggyőződhet arról, szerepel-e neve a szavazásban jogosultak között.

az ideiglenes jegyzék adatai szerint egyébként budapesten 1,350 000 a választó jogosultak száma, a legtöbb szavazót a két nagy munkáskerületben, angyalföldön és a józsefvárosban irták össze. mindkét kerületben valamivel több mint 106 000-en szerepelnek a névjegyzéken. a belső kerületek közül a 7. és a 6. kerületben lakik a legtöbb szavazásra jogosult állampolgár, az előbbiben mintegy 92 000, az utóbbiban pedig csaknem 70 000 nevet tartalmaznak a jegyzékek. a legutóbbi 1958-as választások óta alaposan „meghosszabbodott”, a zuglóiak névjegyzéke, amelyen ma már 88 000 választópolgár adatai szerepelnek, a főváros kerületei közül az 1., a 17., és a 22. kerületben a legalacsonyabb, - 34 000, 32 000, illetve 27 000 - a szavazók száma.

a számok természetesen még változhatnak, hiszen a következő hetekben azoknak a neve is felkerül a névjegyzékbe, akik valamilyen okból nem töltötték ki az összeíró lapokat.

/folyt. köv./

9.08/n

-9-

920 Zulu

bb. 10. /országszerte...1. folyt./e

kiállítások, filmek a városok és a
községek fejlődéséről

ezekben a napokban országszerte számbaveszik, hogyan gyarapodtak, szépültek városaink és községeink. borsod megyében számos járás székhelyén, többek között mezőkövesden, sátoraljaújhelyen és encsen fényképkiállításokon mutatják be, milyen új létesítményeket kapott a legtöbb választás óta a megye. szolnok megyében mintegy 50 községben rendeztek dokumentum kiállításokat, sokhelyütt szinte az egész falu résztvett a gyűjtemények összeállításában. járszágon arról „beszélnek”, a tablókn, hogy az elmúlt években új iskolát, művelődési házat, orvosi rendelőt építettek a községben és bevezették a villanyt is. sokhelyütt filmeket forgattak a megye, a járás, a község életének változásairól. budapesten a 8. kerületben, bács megyében és az ország több más vidékén, a jelölőgyűléseken és a mozis előadásain mozgóképek is megelevenítik az elmúlt négy év történetét.

új kiadványok számai a múltból
és a máról

a választásokat megelőző hetekben új kiadványok számai látnak napvilágot, s szólnak az olvasók százezreire a múltból, a máról és a jövőről. szolnok megyében kötetet adnak ki a munkások, a nők és az értelmiségiek megváltozott munkakörülményeiről. egy másik ismertetőben a felszabadulás előtti választások, a korteszcsaták rosszizű emlékeit idézik. a népfront bizottság gondozásában megjelenik azoknak az 1958 óta kiadott fontosabb törvényeknek és rendeleteknek a gyűjteménye, amelyek a lakosság életkörülményeinek javítását szolgálták. ezen kívül négyezer példányban, csaknem száz oldalon, képekkel és grafikonokkal illusztrálva kiadják a „szolnok megye ma és holnap”, című füzetet. komárom megyében szép kiállítású füzetben ismertetik a megye, valamint tatabánya és a három járás fejlődését. a jelölőgyűlések végeztével pedig kiadványt állítanak össze a képviselőjelöltekről. borsodban tízezer példányban adják közre a megye politikai, gazdasági és kulturális élete gazdagodásának számain. bács megyében tájékoztató füzet látott napvilágot „az adott szó nyomában”, címmel, amely képekkel, számokkal ismerteti a duna-tisza közének mezőgazdasági, ipari és kulturális fejlődését.

/folyt. köv./

9.30/n

-10-

982 2. rész

bb. 10. /országszerte...2. folyt./e

emléklapok a legifjabb
választóknak

békés megyében a választások lebonyolítását segítő társadalmi bizottságok már azt is számbavették, hogy február 24-én 11 000 fiatal lép majd az urnák elé. a községi kisz-bizottságok a most következő hetekben 80 helyen rendezik meg az ifjú választók gyűlését, ahol a legifjabb szavazókat díszes kivitelezésű emléklappal is megajándékozzák. hasonló kezdeményezéssel az ország más részeiben is találkozhatunk, a legifjabb „teljes jogú”, állampolgárokat csaknem mindenütt ünnepélyesen köszöntik, és kedves ajándékkal emlékeztetik őket első szavazásuk napjára.

értékes munkavállalások a tanács-
választások tiszteletére dunaujvárosban

dunaujvárosi jelentések arról számolnak be, hogy az ottani üzemek és vállalatok dolgozói a legutóbbi napokban számos értékes munkavállalást tettek a választások tiszteletére. a dunai vasmű mechanikai üzemének szocialista brigádja - belovári jános esztergályos kezdeményezésére - a munka minőségének javítására és fokozott takarékosagra tett ígéretet. a 26. számú építőipari vállalat gépészeti műhelyének hat brigádja tervbevette, hogy az eddiginél szervezettebb, körültekintőbb munkával a választások napjáig 2 400 munkaórát takarít meg. munkaverseny kezdődött a dunaujvárosi fésűs fonóda és több más üzem dolgozói körében is. /mti/

bb. 22. „alkotók köre”, mezőkovácsházán

vid/fm/tné/e fm

1963. január 14.

mezőkovácsházán „alkotók köre”, néven új kulturális szervezet alakult a járásbeli irodalmi színpadok irányítására. a kör műsoranyaggal és tanácsokkal látja el a művelődési otthonok színjátszóit, összeállítja programjukat, segíti az irodalmi színpadok vezetőinek képzését. /mti/

9.35/n

-11-

94i

2. rész

bb. 10. /országszerte...1.folyt./e

kiállítások, filmek a városok és a
községek fejlődéséről

ezekben a napokban országszerte számbaveszik, hogyan gyarapodtak, szépültek városaink és községeink. borsod megyében számos járás székhelyén, többek között mezőkövesden, sátoralja-ujhelyen és encsen fényképkiállításokon mutatják be, milyen új fejlesztményeket kapott a legutóbbi választások óta a megye. szolnok megyében mintegy 50 községben rendeztek dokumentum kiállításokat, sokhelyütt szinte az egész falu résztvett a gyűjtemények összeállításában. járszágon arról „beszélnek”, a tablókn, hogy az elmúlt években új iskolát, művelődési házat, orvosi rendelőt építettek a községben és bevezették a villanyt is. sokhelyütt filmeket forgattak a megye, a járás, a község életének változásairól. budapesten a 8. kerületben, bács megyében és az ország több más vidékén, a jelölőgyűléseken és a mozis előadásain mozgóképek is megelevenítik az elmúlt négy év történetét.

új kiadványok százai a múlttól

és a mártól

a választásokat megelőző hetekben új kiadványok százai látnak napvilágot, s szólnak az olvasók százezreire a múlttól, a mártól és a jövőről. szolnok megyében kötetet adnak ki a munkások, a nők és az értelmiségiek megváltozott munkakörülményeiről. egy másik ismertetőben a felszabadulás előtti választások, a kortesz-szaták rosszízű emlékeit idézik. a népfront bizottság gondozásában megjelenik azoknak az 1958 óta kiadott fontosabb törvényeknek és rendeleteknek a gyűjteménye, amelyek a lakosság életkörülményeinek javítását szolgálták. ezen kívül négyezer példányban, csaknem száz oldalon, képekkel és grafikonokkal illusztrálva kiadják a „szolnok megye ma és holnap”, című füzetet. komárom megyében szép kiállítású füzetben ismertetik a megye, valamint tataháza és a három járás fejlődését. a jelölőgyűlések végétével pedig kiadványt állítanak össze a képviselőjelöltekről. borsodban tízezer példányban adják közre a megye politikai, gazdasági és kulturális élete gazdagodásának számait. bács megyében tájékoztató füzet látott napvilágot „az adott szó nyomában”, címmel, amely képekkel, számokkal ismerteti a duna-tisza közének mezőgazdasági, ipari és kulturális fejlődését.

/folyt. köv./

9.30/n

-10-

982 2. rész

bb. 10. /országszerte...2.folyt./e

emléklapok a legifjabb
választóknak

békés megyében a választások lebonyolítását segítő társadalmi bizottságok már azt is számbavették, hogy február 24-én 11 000 fiatal lép majd az urnák elé. a községi kisz-bizottságok a most következő hetekben 80 helyen rendezik meg az ifjú választók gyűlését, ahol a legifjabb szavazókat díszes kivitelezésű emléklappal is megajándékozzák, hasonló kezdeményezéssel az ország más részeiben is találkozhatunk, a legifjabb „teljes jogú” állampolgárokat csaknem mindenütt ünnepélyesen köszöntik, és kedves ajándékkal emlékeztetik őket első szavazásuk napjára.

értékes munkavállalások a tanács-

választások tiszteletére dunaujvárosban

dunaujvárosi jelentések arról számolnak be, hogy az ottani üzemek és vállalatok dolgozói a legutóbbi napokban számos értékes munkavállalást tettek a választások tiszteletére. a dunai vasmű mechanikai üzemének szocialista brigádja - belovári jános esztergályos kezdeményezésére - a munka minőségének javítására és fokozott takarékosagra tett ígéretet. a 26. számú építőipari vállalat gépészeti műhelyének hat brigádja tervbevette, hogy az eddiginél szervezettebb, körültekintőbb munkával a választások napjáig 2 400 munkaórát takarít meg. munkaverseny kezdődött a dunaujvárosi fésűs fonóda és több más üzem dolgozói körében is. /mti/

bb. 22. „alkotók köre”, mezőkovácsházán

vid/fm/tné/e fm

1963. január 14.

mezőkovácsházán „alkotók köre”, néven új kulturális szervezetalakult a járásbeli irodalmi színpadok irányítására. a kör műsoranyaggal és tanácsokkal látja el a művelődési otthonok színjátszóit, összeállítja programjukat, segíti az irodalmi színpadok vezetőinek képzését. /mti/

9.35/n

-11-

94i

2. rész

bb 12. egységes bírságot utasítás a bányászati balesetek megelőzésére - az országos bányaműszaki főfelügyelőség elnökének nyilatkozata

1 szf/gk szb vg

1963. január 14.

az országos bányaműszaki főfelügyelőség a szot-tal és az érdekeltektől minisztériumokkal egyetértésben utasítást adott ki a bányahatóság bírságot szabályzatáról. havrán istván, a főfelügyelőség elnöke, az mti munkatársának a következő megjegyzéseket fűzte a rendelkezéshez:

- eddig is szabtuk ki pénzbüntetést, ha valakit a technológiai fegyelem, a biztonságok szabályok megsértésével a maga és bányászatai testi épségét veszélyeztette, vagy balesetet idézett elő. a különböző rendelkezések azonban nem voltak egységes jogszabályba foglalva. a két évvel ezelőtti hozott új bányatörvény ide vonatkozó paragrafus felhatalmazza hatóságunkat, hogy pénzbírságot szabjon ki. az ennek alapján most kiadott rendelkezés, amely egyaránt vonatkozik a szén-, az érc-, az ásvány-, a kőolaj-, a bauxit- és kőbányászatra, szabályozza a bírságot egységes végrehajtását és példásabbá teszi a büntetéseket az elkövetett hibák nagyságának megfelelően. a pénzbírság legkisebb összege ötven forint, a legmagasabb háromezer forint. ezeket a büntetéseket a bányahatóság szabhatja ki. a körzeti bányaműszaki felügyelőségek és a bírságot joggal felruházott más szervek a helyszínen bírságot lehetnek ezer forintig.

- az egységes bírságot utasítás kiadását részben az tette szükségessé, hogy sajnos, a bányabeli balesetek száma nem csökken, sőt a halálos baleseteké nő. a rendelkezéssel nem az a célunk, hogy növeljük a büntetéseket számát és a pénzbírságok összegeit, hanem az, hogy ezzel a szigorító módszerrel nyomtatékosan figyelmeztessük a bányák vezetőit, dolgozóit a technológiai fegyelem, a biztonsági szabályok megtartására, csökkentjük a szabályok megsértéséből eredő balesetek számát, s lehetőleg megelőzzük a baleseteket. nem is vonakodunk büntetéshez nyulni egyetlen olyan esetben sem, amikor akár műszaki vezető, akár a dolgozó idén elő balesetet mulasztásával, amikor is büntetünk, ha nem történik baleset, de szabálytalanságot állapítunk meg. a bányahatósági büntetést az sem zárja ki, ha büntető eljárás indul a baleset miatt - fejezte be nyilatkozatát havrán istván az ~~obmf~~ obmf elnöke. /mti/

.-

9.40/n

-12-

944 2. szel

bb 13. szakemberképzés a zalaegerszegi ruhagyárban

vid ete szb ki

1963. január 14.

a zalaegerszegi ruhagyárban kevés a műszaki szakember, ezért a dolgozók kezdeményezésére ruhaipari technikumot szerveztek, s ezenkívül még kilenc szakoktatási formán tanulhatnak a gyár dolgozói. a technikumnak százhoz hallgatója van, s a gyár minden hatodik dolgozója részt vesz szakoktatásban. /mti/

.-

bb 14. tojásgyárak, takarmány-üzemek, keltető-állomások a mezőgazdaság idén üzembe lépő beruházásai között - tovább koncentrálnak a beruházások, meggyorsítják az építkezéseket - 8.5 milliárd forint a mezőgazdaság anyagi-technikai bázisának fejlesztésére

i le szb ká

1963. január 14.

az 1963. évi népgazdasági terv igen jelentős feladatokat - a tavalyihoz képest 12-14 százalékos termelés- és 12 százalékos felvásárlás-növekedést - irányoz elő a mezőgazdaság számára. viszont ennél is sokkal jelentősebb arányban - mintegy 35 százalékkal - emeli, s 8.5 milliárd forintban állapítja meg a mezőgazdasági beruházások összegét. az így létrejövő anyagi-technikai eszközök egyrésze már közvetlenül az idei termelést segíti, másik része pedig a további fejlődést alapozza meg.

a mezőgazdasági beruházási politikának változatlanul érvényes elve, hogy a rendelkezésre álló anyagi eszközöket elsősorban a viszonylag gyorsan megtérülő, közvetlen termelésnövekedést eredményező létesítményekre fordítsák. ezeknek a létesítményeknek azonban most már méreteiket, felszereltségüket, üzemelési technológiájukat illetően egyaránt ki kell elégíteniük a korszerű nagyüzemi gazdálkodás követelményeit. az anyagi eszközöket ezért az egész mezőgazdaságban az eddigieknél is koncentráltabban használják fel. 1963-ban viszonylag kevesebb új nagy építkezés kezdődik, inkább a folyamatban levőknél gyorsítják meg a munkát. az idén így számos, egy vagy több éve készülő létesítmény lép üzembe. székesfehérvárott és lepsényben új baromfikeltető állomások épülnek fel, amelyek évente együttesen több mint négy millió naposcsibét adnak. négy állami gazdaságban befejezik az együttesen negyedmillió baromfi tartására alkalmas „tojásgyárak” építését. a takarmányhelyzet javítását szolgálja a solti állati fehérje-feldolgozó üzem és a phylaxia premix-üzemének teljes elkészülte. a cegléd-cifra kereti állami gazdaságban üzembe helyezik az évente 25.000 mázsa kukorica-vetőmagot előállító hibrid-üzemet.

/folyt. köv./

9.45/n

-13-

958 2. szel

bb 14. /tojásgyárok,... i. folyt./- szb

jelentős összegeket fordítanak az idén az ugynevezett át-
huzódó, azaz az előző években megkezdett, s csak jövőre vagy
1965-ben befejeződő beruházásokra is. huszonkét állami gaz-
daságban folytatják a korszerű nagyüzemi öntözőtelepek építését.
a legnagyobb ezek közül a kunszentmártoni és a lajta-hansági;
mindkettőnek a területe megközelíti a huszezer holdat, de
1500 holdnál kisebb sehol sem készül. az állami gazdaságok-
ban öt nagy baromfitelep is épül, ezek átlagos kapacitása több
mint 150.000 baromfi-férőhely. a termelőszövetkezeti gépek el-
látására és az egész mezőgazdasági géppark alkatrész-szükség-
letének jobb biztosítására budapesten és hódmezővásárhelyen
gépjavító, budapesten és nyíregyházán pedig alkatrész-el-
látó vállalat épül. jelentős összegeket fordítanak az idén az
agrártudományi egyetem és a három agrártudományi főiskola ta-
valy megkezdett bővítésére, korszerűsítésének folytatására is.

bár közvetve az eddig felsorolt beruházások jelentős ré-
sze is a termelőszövetkezeti gazdálkodást segíti, igen számot-
tevők a közös gazdaságok új létesítményei is. miután a közös
állattálmány elhelyezésének alapvető feltételei már biztosít-
ottak, most már a rendelkezésre álló összeg nagyobb részét,
mintegy 60 százalékat a növénytermesztés fejlesztésére - öntöző-
telepek építésére, gyümölcsösök, szőlők telepítésére, gépek be-
szerzésére, stb. - fordítják. jellemző, hogy az idén csaknem
kétszer annyi öntözőtelep és csaknem négyszer annyi dohánypala-
ta épül a szövetkezetekben, mint tavaly, az üvegházak felülete
több mint 40.000 négyzetméterrel nő, s 39 palántanevelő tele-
pet létesítenek. emellett nagy számmal épülnek nagyméretű, a
korszerű, gépesített technológia alkalmazására is megfelelő ál-
lattartó épületek, többek között 52.000 szarvasmarha, csaknem
házezer sertés és több mint egymillió baromfi elhelyezésére.

az idei termelőszövetkezeti beruházások egyik legfontosabb
vonása, hogy most már sehol sem építkezhetnek az ugynevezett
járulékos beruházások /kut, vízvezeték, villanyvezeték, bekö-
tötés/ létesítése nélkül, s fokozatosan megkezdik a régebben
épült majorok, komplettírozását, is. az idén a tavalyinál
40 százalékkal nagyobb összeget fordítanak a járulékos beruhá-
zásokra, s ebből többek között 800 kilométernyi távvezeték,
115 kilométernyi bekötőutat és 600 ázott és furott kutat épí-
tenek. /mti/

.-.

9.55/n

-14-

1003 Zeli

bb 15. felemelték a szigetvári vár lesüllyedt óratornyát

vid fm/tné-lm fm

1963. január 14.

az országos műemléki felügyelőség pécsi építésvezetősége
bravuros építészeti teljesítménnyel kezdte az évet. január első
napjaiban 40 centiméterrel magasabbra emelték a szigetvári vár
óratornyának megsüllyedt részét. a 300 éves, 800 mázsa súlyu
repedezett tornyot fahevederekkel fogták össze, majd a talaj
alatt vízszintesen elhelyezett tiz nagyteljesítményű emelővel
másfél nap alatt, óraműpontossággal végezték el a munkát. a mű-
emléktorony semmit sem rongálódott.

ebben az évben egyébként befejezik a szigetvári vár több
esztendeje tartó restaurálását: az idén a nyugati várfal külső
restaurálásán, az északnyugati várfal rendbehozásán és a dzsámi
épületének felújításán dolgoznak./mti/

.-.

bb 16. tizenhat képzőművészeti szakkör borsodban

vid fm/tné-lm fm

1963. január 14.

a magyar képzőművészek szövetsége borsod megyei munka-
csoportjának irányításával miskolcon kilenc, a borsodi községek-
ben pedig hét képzőművészeti szakkör működik.

a miskolci szakkörök tagjai nagyrészt üzemekben dolgoznak;
külön szakkört tart fenn a diósgyőri gépgyár, a hejőcsabai cement-
gyár, a borsodi szénbányászati tröszt. a diósgyőri lenin kohászati
művek szakköre az idén ünnepli fennállásának 20. évfordulóját.
a miskolc város tanácsa által támogatott szakkör tagjai közül
már nyolcan kerültek a képzőművészeti főiskolára.

az ózdi képzőművészeti szakkör az ózdi kohászati üzemektől
kap jelentős segítséget. tokajban, sátoraljaujhelyen, erdőbényén,
táillyán és szerencsén a képzőművészeti szakköröknek több mint
száz tagja van. a tokajhegyaljai festőművészek már hét kiállításon
mutatták be legjobb alkotásaikat./jmti/

.-.

10.04/n

-15-

1011 Zeli

bb 17. szocialista brigád-jelvényt kapott két miskolci színművész

vid fm/tné-Lm fm

1963. január 14.

a miskolci nemzeti színház vezetői és művészei szoros kapcsolatot tartanak a nagyüzemek dolgozóival, a színház baráti köre a munkásokból álló déryné brigád - és az üzemi közönség-szervezők már jóval a bemutatók előtt ismertetik a dolgozókkal a színrekerülő előadásokat, a színház művészei is gyakran felkeresik az üzemeket, egy-egy előadásról kikérik a dolgozók véleményét és érdeklődnek munkájuk iránt, az üzemi szocialista brigádok több színművészt tiszteletbeli tagnak választottak meg, ezek a színművészek résztvesznek a brigádértekezleteken és tanácsokkal segítik a dolgozók tanulását, művelődését, a jó kapcsolat eredményeként 1962-ben a színház a megyében 609 előadást tartott, amelyeket több mint 240 000-en tekintettek meg, a mostani színiévadra pedig 7 000 bérletet vásároltak a dolgozók.

a színművészek és az üzemi munkások jó együttműködésének egyik kedves epizódja: a diósgyőri gépgyárakban német józsef és molnár józsef lakatos-brigádjai elnyerték a szocialista brigád-címet, e két munkacsapat tiszteletbeli tagja némethy ferenc és varga gyula színművész is, akiknek szintén ünnepélyesen átadták a szocialista brigádjelvényt./mti

--

bb 19. sikeres üzemi próbák a pétfürdői szorbid-gyárban - nedvességtaszító cigaretta, jobb textília

vid te-lm ki

1963. január 14.

a péti nitrogénművek területén felépített korszerű szorbid gyár sikeresen „vizsgázott”, a kétféle üzemi próbák során a gépek elérték a tervezett teljesítményt, a készterméket vizsgáló vegyészek megfelelőnek találták a hazai készítésű szorbid minőségét is, a próbajáratok után a gyár rövidesen megkezdte az üzemszerű termelést.

a gyógyszeriparon kívül számos iparág érdeklődik az új pétfürdői üzem terméke, a szorbid után, a kozmetikai cikket készítő üzemekben kenőcsöket készítenek szorbid felhasználásával, ez a vegyszer nélkülözhetetlen a fogkrémek gyártásánál, a szorbid fontos anyaga a dohánygyáraknak is, mert e vegszerrel kezelt cigaretták nedvességtaszítók, a textiliparban a minőség javításánál hasznosítják a szorbid előnyeit.

a pétfürdői gyár évi hatszáz tonnás teljesítményével kielégíti majd a hazai szükségleteket./mti/

--

10.09/n

-16-

1028 Zuer

bb 18. az idén folytatják a komárom megyei üzemek automatizálását

vid te-lm ki

1963. január 14.

komárom megye ipara az öt éves tervidőszakában ötmilliárd forint értékű beruházással fejlődik, az új berendezések között évről-évre jelentősebb helyet foglalnak el a munkát könnyítő, a termelékenységet növelő kisebb-nagyobb automata berendezések, illetve automatikák.

az almásfüzitői timföldgyár nagyarányú bővítésénél, amivel létszámemelkedés nélkül harmadával növelik a termelést, nemcsak az új üzemekben, hanem a velük szorosan összefüggő régi üzemrészekben is sor kerül automatizálásra, csak az idén több mint nyolcmillió forintot költenek ilyen célra, az év végére a vízmű kivételével nem lesz olyan üzemszám a gyárban, ahol valamilyen munkafolyamatot ne automatizálnának.

az oroszlányon felépült palatöröműben az idén kezdik meg a félautomata berendezések felszerelését, ezek a berendezések a napi 450 vagon szén feldolgozásánál 200 ember nehéz fizikai munkáját pótolják majd, a tatabányai cement- és mészműben az év első felében adják át a félautomata új mészszegető kemencéket, míg a régi mészszegetőkben a dolgozók nagy hőségben kézzel tolják be, illetve huzzák ki a csilléket, az újaknál fizikai munkára egyáltalán nem lesz szükség.

nyergesujfalun az idén kezdik meg a szintétikus selyemszál üzem építését, az új danulonselyem gyár berendezéseinek nagyfokú automatizáltságát mutatja, hogy üzembehelyezése után a viscosagyár termelése csaknem megduplázódik, a dolgozók létszámát pedig mindössze 25 százalékkal kell növelni.

az oroszlányon épülő hőerőműben az idén a negyedik gépegységénél is felszerelik az automatikákat, ezek sokirányú feladatokat látnak majd el; nemcsak ellenőrzik, hanem irányítják is a termelést./mti/

--

bb 24. nagyértékű tartalék-gépeket szerelnek a dunaujvárosi koksizólóműben

vid te-lm ki

1963. január 14.

a dunaujvárosi koksizólómű százötz kamrájának kiszolgálását, töltését és ürítését eddig két garnitúra berendezéssel végezték, a biztonságos és zavartalan koksizgyártás érdekében azonban feltétlenül szükség van tartalékberendezésekre is, a dunai vasmű a tartalékgépeket a szovjetunióból rendelte meg, a gépek, motorok és egyéb felszerelések nagy része, husz vasuti kocsi, a múlt év végéig megérkezett, dunaujvárosi szakemberek a pajzskocsit és a töltőkocsit már összeszerelték, ezek kipróbálására rövidesen sor kerül, a legnagyobb munkára, a nagyméretű kamraürítőgép berendezésének összeszerelésére februárban kerül sor, úgy tervezik, hogy a tíz és félmillió forint értékű tartalékberendezések összeszerelését az első negyedév végére befejezik./mti/

--

10.16/n

-17-

1028 Zuer

bb 23. szocialista szerződést kötött az ózdi kohászati üzemek és a salgótarjáni acélárugyár

vid te-lm ki

1963. január 14.

az ózdi kohászati üzemek és a salgótarjáni acélárugyár évtizedek óta szoros kapcsolatot tart fenn egymással, a salgótarjáni gyár anyagellátása döntő részben az ózdi kohászatra épül, évente mintegy százezer tonna hengereltárut szállítanak az ózdi kohászatra, míg az acélárugyár az ózdi kohászat vas- és acélöntvény szükségletének körülbelül nyolcvan százalékát fedezi.

a kapcsolat további elmélyítésére, illetve a 8. pártkongresszus határozatainak megvalósítására a két nagy üzem az új évben szocialista szerződést kötött egymással, a megállapodás pontosan rögzíti a különböző anyagok szállításának módját és idejét, a jó munkamódszerek egymás közötti cseréjét, a műszaki színvonal emelésére, illetve a gyártmányok minőségének javítására a két vállalat közös kutatási-kísérleti programot állít össze, a nagyobb üzemzavarok elhárításában kölcsönösen segítséget nyújtanak egymásnak, a két gyár művészeti csoportjai, különböző szakkörei előadásokat, kiállításokat rendeznek ózdon, illetve salgótarjában, az üzemi sport fellendítésére mindkét vállalatnál közös kohász sportünnepeket tartanak, a természetjáró szakosztályok tagjai pedig közös turákat szerveznek./mti/

.-.

bb 26. szocialista tehenészbrigádok kimagasló eredményei a gyulai állami gazdaságban

vid j-lm ká

1963. január 14.

az élüzem címet viselő gyulai állami gazdaságban tavaly az állattenyésztés minden ágában túlteljesítették az éves tervet, nagy szerepe volt ebben a kongresszusi versenymozgalomnak: tehenészek, sertésgondozók és juhászok neveztek be a szocialista brigádcím elnyeréséért indított versenybe, s kitartó szorgalmukkal, pontos munkájukkal kimagasló eredményeket értek el, különösen a tehenészek tettek ki magukért, a két szocialista brigád a gondjaira bízott 175 tehéntől csaknem 40 000 liter tejet fejt terven felül, Kovács Károly, a gazdaság egyik legrégebbi tehenésze határidő előtt 72 nappal teljesítette éves tervét, s a 14 tehéntől terven felül 9824 liter tejet fejt./mti/

.-.

10.22/n

-18-

1031 Zelen

bb 20. a nagyüzemi tehenészetekben befejezték a tuberkulin-vizsgálatokat - január 1-től magasabb áron vásárolják a gümőkórmentes tehenek tejét

1 cs/j szb ká

1963. január 14.

a gümőkórmentes tehenészetek kialakítása érdekében az elmúlt hónapokban felülvizsgálták az állatorvosok a kijelölt körzetekben levő állami gazdaságok és termelőszövetkezetek állományát, a következő hetekben pedig befejezik a vizsgálatokat a háztáji gazdaságokban és az egyéni gazdáknál is, egyben érdekeltté tették a gazdákat, gazdaságokat az egészségesebb, tehát mindenképp nagyobb tejhozamu tehenállomány kialakításában, az érvényes rendelkezés szerint ugyanis a tuberkulin-próbára negatívan reagáló tehenek tejéért január 1-től kezdve literenként 30 fillérrel magasabb árat fizetnek a felvásárló szervek, a vágóállatok felvásárlásánál a pozitívan reagáló vagy eladás előtt meg nem vizsgáltatott szarvasmarhák árából különként 20 fillért vonnak le, a vágóra szánt szarvasmarhákat éppen ezért érdemes megvizsgáltatni, hiszen ha a tuberkulin-próba kedvező, esetleg 10.000-15.000 forinttal többet kaphatnak egy-egy hizómarha-szállítmányért, a körzeti állatorvosok fél-évenként felülvizsgálják a negatívra bizonyult teheneket és megújítják a magasabb átvételi árakra jogosító okmányokat./mti/

.-.

bb 21. nemcsak megtiszteltetést, hanem nagy felelősséget is jelent a pármái vendégszereplés - rubányi Vilmos debreceni karnagy nyilatkozata

vid fm/tné szb fm

1963. január 14.

mint ismeretes, a debreceni csokonai színház operaegyüttese és a debreceni Máv Filharmónikus Zenekar január 23-án Mozart: Figaro házassága című művét adja elő pármában, Rubányi Vilmos karnagy és Horváth Zoltán rendező január 16-án utazik a helyszín megtekintésére, a csaknem másfélszáz tagú csoport pedig január 20-án indul utnak.

Rubányi Vilmos karnagy az előkészületekről nyilatkozott a magyar távirati iroda munkatársának:

/folyt. köv./

10.27/h

-19-

1033

Zelen

bb 21. /nemcsak megtiszteltetést... 1. folyt./- szb

- harminchét éves karmesteri pályafutásomnak már sok izgalmas pillanata volt, - mondotta bevezetőben, - többek között a budapesti operában, s a milanoi scala-ban. úgy érzem, a pármái szereplés is kiemelkedő jelentőségű lesz. zenekarommal, - amelyet nyolc éve vezetek debrecenben, - lépek a közismerten igényes olasz közönség elé. pármában az olasz zenei élet egyik központjában, - ahol verdi nevelkedett, s ahol toscanini és paganini sírja domborodik, - nem könnyű a helytállás, ebben a városban nincs állandó színház és operaegyüttes. évenként mindig meghívások alapján érkeznek vendégszereplésre a különböző együttesek. azon a színpadon játszunk, amelyen gyakran lépnek fel milánói, bécsi, párizsi, berlini, amerikai operaegyüttesek. a figaro házasságát két éve a bécsi opera adta elő pármában. az olaszországi bemutatkozás nemcsak megtiszteltetést, hanem nagy felelősséget is jelent a csokonai színház művészgárdája, és a zenekar tagjai számára.

- a figaro házasságát 27 alkalommal játszottuk debrecenben és más városokban. elutazásunk előtt majdnem minden nap két próbát tartunk. programunk már végleges. január 23-án és 24-én a figaro házasságát mutatjuk be pármában, 25-én a zenekar külön hangversenyt ad, elsősorban magyar művekből. weiner, dohnányi, bartók, kodály, liszt alkotásain kívül verdi-műveket is műsorunkra tűzünk. utolsó szereplésünkre január 26-án reggio emiliában kerül sor, ugyancsak operával. megjelentést is tartogatunk: a fináléban olaszul énekelnek majd a magyar művészek.

- annyit még elmondanék: hogyan esett a választás a figaro házasságára. giuseppe negri, a pármái operaház igazgatója magyarországi útja során budapesten, szegeden és debrecenben hallgatott meg operákat. nálunk a figaro házasságát, a traviatát, és az amélia bálba megy című menotti operát nézte meg. ő választotta ki a figaro házasságát, és hívott meg pármái vendégszereplésre. a főbb szerepeket hankiss ilona, tessényi jános, gazsó jános, marsay magda és gallai judit éneklé. /mti/

..-

bb 29. gépkocsifőnökséget létesítenek kzincbarcikán

vid te szb ki

1963. január 14.

borsod megye első szocialista városában, kazincbarcikán, a 3. számú autóközlekedési vállalat gépkocsifőnökséget létesít. a javítócsarnokból, különböző műhelyekből, öltöző-fürdőből álló létesítményre ötmillió forintot költenek. az építkezést az idén kezdik meg és jövőre fejezik be. az új létesítményben a kazincbarcikán és a környékén üzemelő tehergépkocsik, autóbuszok, texik futójavitását, illetve szervizszolgálatát végezhetik majd el. /mti/

..-

10.37/n

-20-

1183 2. szb

bb 25. holdanként 237 kiló húst termelt az ország egyik legrégibb szövetkezeti gazdasága, a 15 éves reménypusztai új élet tsz

vid j-lm ká

1963. január 14.

a pécs határában működő hét termelőszövetkezet a mezőgazdasági szakosítás során azt a feladatot kapta, hogy minél több állati termékkel lássa el a 120 000 lakosú várost.

a múlt évben jól teljesítették feladatukat a közös gazdaságok: egyebek között több mint 1 700 hizott sertést és majdnem negyedmillió liter tejet adtak a közellátásnak. a 15 évvel ezelőtti alakult reménypusztai új élet tsz egy holdra számítva 237 kiló gramm marha- és sertéshúst állított elő. a terv 1962-re „csupán” 2 mázsa húst irányzott elő. az idén tovább fokozzák a szövetkezeti gazdák a termelést, és előreláthatóan minden hold után 30 kilóval több marha- és sertéshúst adnak a lakosságnak, mint tavaly. a tejtermelésben a nagyárpádi új alkotmány tsz ért el kimagasló eredményt. az 53 tehén évi átlagos tejhozama 3 200 liter, s van közöttük

10 olyan állat, amelynek termelése egyenként meghaladja az 5 000 litert.

az idén, profiljuknak megfelelően, tovább növelik a hús- és tejtermelést a város szövetkezeti gazdaságai. évégett majdnem 3 millió forintot fordítanak az állati férőhelyek számának gyarapítására. 1963-ban 1 800 hizott sertéssel és 300 000 liter tejjel járulnak hozzá a dunántul legnagyobb városának ellátásához. /mti/

..-

bb 27. nagykanizsán, lentiben új középiskola, keszthelyen nyolcemeletes diákszálló épül

vid fm/tné-lm fm

1963. január 14.

zala megye ebben az évben több új oktatási intézménnyel gazdagodik. nagykanizsán hamarosan 16 tantermes gimnázium építését kezdik meg. ez a terv szerint a következő tanévre elkészül. teljesül a határvidéki községek régi kívánsága is: lenti községben elkészül a határvidék első középiskolája.

zalaegerszeg új lakónegyedében 150 személyes diákotthon és 12 tantermes általános iskola épül. keszthelyen pedig az agrártudományi főiskola hallgatói számára emelnek az idén 8 emeletes, 400 személyes diákszállót. /mti/

..-

10.40/n

-21-

1185 2. szb

bb 28. 1918-ban omszkban szerkesztett magyar nyelvű ujság került a pécsi janus pannonius muzeumba

vid fm/tné szb fm

1963. január 14.

arató jeno nyugalmazott biró, - aki már több értékes munkásmozgalmi emlékekkel gazdagította a pécsi janus pannonius muzeumot, - legutóbb a „forradalom”, című, omszk-ban, a hadifoglyok részére szerkesztett magyar nyelvű ujság 1918. május 12-i példányát ajándékozta a muzeumnak. a lapot ligeti károly szerkesztette, és abba cikkeket irt szamuely tabor is.

arató jeno, - aki szintén hadifogoly volt oroszországban - köpenyének bélésébe rejtve hozta haza, majd több mint négy évtizeden át őrizgette az ujságpéldányt, amelyről most fotókópiát készített a munkásmozgalmi intézet is. /mti/

--

bb 30. napsütés váltotta fel a havazást kékes-tetőn

vid te-lm ki

1963. január 14.

a mátrában vasárnap, valamint hétfőre virradó éjszaka állandóan esett a hó és kékes-tetőn a hóréteg vastagsága elérte a 73 centimétert. hétfőn reggel azonban minusz 16 fokos hőmérséklettel napsütés váltotta fel a havazást. a hóakadályokat a közúti üzemi vállalat dolgozói megyszerte elhárították és hétfőn már valamennyi mátrai ut járható volt. /mti/

--

bb 31. kitüntetés

te szb hk

1963. január 14.

a népköztársaság elnöki tanácsa özvegy bogdány simonné nyugdíjasnak a munkásmozgalmában kifejtett tevékenysége elismerésül, a munka érdemrend kitüntetését adományozta.

a kitüntetés kiss károly, az elnöki tanács titkára nyújtotta át. /mti/

--

12.11/n

-22-

M. Zel

bb 32. tizenhét közut vált járhatatlanná borsodban - a főközlekedési utak már járhatók

vid te szb ki

1963. január 14.

borsod megyében a vasárnap szinte egész nap tomboló hóvihár 18 közutat tett járhatatlanná, különösen a bodroglóközben, valamint az észak-abauji részeken keletkezett sok hótorlasz. abaujvecser környékén például mintegy 300 méteres szakaszon, a sátoraljaujhely-ricse-révleányvári útvonalon 3 kilométer hosszúságban, a mezőkeresztes-mezőcsát-gelej közötti útvonalon pedig 4 kilométeres szakaszon 80-100 centiméteres hótorlaszok teszik járhatatlanná az utat. járhatatlanok az utak többek között halmaj, harsány, tiszaluc, valamint számos tiszamenti község felé is. az igríci községhez vezető utat szintén hótorlással zárta el a szélvihar.

hétfőre virradóan, a szél csendesedett, a kpm miskolci közúti igazgatóságának 2 hótolója, 4 hómaró turbinája és 17 motoros hókéje indult a behavazott utakra. elsősorban a főközlekedési vonalakat tették szabaddá. így hétfőn délelőtt már járható volt a 3-as számú budapest-miskolci főközlekedési útvonal egészen az országhatárig és megtisztították az akadályoktól a miskolc-sátoraljaujhely közötti útvonalat is. a nagyobb forgalmu közlekedési utak megtisztítása után folyamatosan kerül sor a még hóakadályokkal elzárt, kisebb forgalmu szakaszok megtisztítására.

a hóakadályok számok helyen megbénították a forgalmat. hétfőn reggel megyasszó felől két polgári és két ipari autóbusszjárat nem érkezett meg rendeltetési helyére. elakadt a hótorlaszban a tiszakesziről induló és lyukóbányára bányászokat szállító autóbussz is. a sajóvölgyi bányatelepekre csak késve érkeztek meg aggtelek felől a bányászokat szállító autóbusszok. /mti/

--

bb 34. gyorsan járhatóvá teszik az utakat győr-sopron megyében

vid te szb ki

1963. január 14.

a vasárnapi viharos szél győr-sopron megyében az 1-es számú budapest-bécsi ut kivételével minden közúton hótorlaszokat, dugókat okozott. a győri közúti igazgatóság 15 hóeltakarító gépe csak hétfőn reggel kezdetű eredményes munkához, mert ekkorra a szél ereje gyengült. hétfőn délelőtt a nap is kisütött. elsőnek a 85-ös számú győra-soproni utat sikerült megtisztítani és a nap folyamán valószínűleg a többi főútvonalon is elhárítják az akadályokat. /mti/

--

13.23/n

-23-

*13.23/n
M. Zel*

bb 33. szövetkezeti gazdák mentették ki a súlyos beteget szállító mentőautót

vid te-lm ki

1963. január 14.

szolnok megyében hunyadfalva község határában súlyos beteget szállító mentőautó csuszott az árokba. a mentőautó vezetője a több mint nyolcvan centiméteres hóban gyalog sietett a faluba segítségért. a község szövetkezeti gazdái emelték ki az árokba csuszott járművet. a beteggel még idejében megérkeztek szolnokra, ahol azonnal végrehajtották rajta a műtétet. a megyében hétfőn reggel minden útvonalon megindult az utak tisztítása és a megrekedt autók, autóbuszok kimentése. egy nyomon már délelőtt 11 órára felszabadították a budapest-debrecen közötti útvonalat törökszentmiklós és kenderes között. a nagykörűi úton egész nap száz hómunkás dolgozott az egy méter - egy méter husz centis hótorlaszok eltakarításán. /mti/

-. -

bb 35. munkában a hóeltakarító gépek a zalai országutakon

vid te-lm ki

1963. január 14.

hétfőn hajnali három órakor elült zala megye területén a kétnapos hóvihár. a megyei közúti igazgatóság tíz hóeltakarító-gépe már reggel öt órakor elindult, hogy szabaddá tegye a közutakat a hóakadályoktól. a legforgalmasabb útvonalak mintegy felét a déli órákig felszabadították. a közúti igazgatóság tájékoztatója szerint hétfő estig járhatóvá teszik a fontosabb útvonalakat. /mti/

-. -

13.25/n

-24-

1385 Zseli

bb 36. időjárásjelentés

sze szb

1963. január 14.

a meteorológiai intézet jelenti 1963. január 14-én, hétfőn délelőtt:

szeles, hideg idő

közép-európában az elmúlt 24 óra folyamán folytatódott az igen hideg, télies időjárás, sokfelé havazással, hófúvással. hazánkban tegnap országszerte havazott. a csapadék mennyisége a dunántul északi felében jelentéktelen volt, máshol általában 3-9 milliméter között váltakozott, sőt síklóson és nagykátán 10, turkevény 14 milliméter hullott. az élénk északi szél sokfelé okozott hófúvásokat. a legmagasabb nappali hőmérséklet sem emelkedett minusz 6 - minusz 11 fok fölé, hajnalban általában minusz 10 - minusz 14, a délnyugati megyékben minusz 15 - minusz 18, sőt egy-két helyen minusz 21 - minusz 23 fokig hűlt le a levegő. hegyeken mindenütt van sportolásra alkalmas hó.

ma délelőtt a tisztától keletre még többfelé havazott, a dunántulon felszakadozott a felhőzet. a hőmérséklet az északi megyékben minusz 5 - minusz 10, máshol minusz 10 - minusz 14 fok között volt.

budapesten vasárnap a hőmérséklet napi középértéke minusz 7.2 fok volt, 6.0 fokkal alacsonyabb, mint a sokévi átlag.

ma 12 órakor budapesten a hőmérséklet minusz 8 fok, a tengerszintre átszámított légnyomás 760 milliméter, mérsékeltlen süllyedő irányzatú.

várható időjárás kedd estig:

megerősödő éjjeli, és holnap helyenkint viharos északnyugati, északi szél. felhőátvonulások havazásokkal, hófúvásokkal. várható legalacsonyabb éjszakai hőmérséklet minusz 10 - minusz 14 fok között, a szélvédett helyeken minusz 15 fok alatt. legmagasabb nappali hőmérséklet holnap minusz 6 - minusz 10 fok között.

a duna vízállása budapestnél 169 centiméter. /mti/

-. -

13.30/n

-25-

1386 Zseli

bb 37. minden tizedik családnak van televízió készüléke - az ötéves tervidőszak végére az előfizetők száma már megközelíti az egymilliót

i kf/lm my

1963. január 14.

a televíziózás az utóbbi években egyre jobban terjed, a fejlődés különösen az elmúlt 4-5 év alatt hozott eredményeket. Előtt alig néhány ezren nézték csak a kísérleti adásokat, jelenleg pedig már jóval több mint háromszázezer előfizetőt tart nyilván a posta.

hazánkban a televízió kialakítása, fejlesztése lényegében későn kezdődött, hiszen külföldön évtizedek óta élvezik a televízió műsort. az elmaradás azonban némi előnnyel is járt, többek között azzal, hogy a magyar szakemberek előtt voltak külföldi tapasztalatok. így például a vevőkészülékek kialakítása már aránylag magasabb fokon kezdődhetett. nálunk a kisképcsősves készüléket például a 17 colos jelentette, s jelenti ma is. egyes külföldi országokban azonban még ennél kisebb, - 12 és 14 colos - képcsővel is gyártottak készüléket.

a híradástechnikai ipar az elmúlt években igyekezett az elmaradást csökkenteni. vevőkészülékekből a hazai piacot ugyan néha nem a legzökkenőmentesebben látták el, jelentős siker azonban, hogy a televíziót exportáló országok közé jutottunk. az ipar a televíziógyártás kezdete óta - jórészt azonban 1959-től - több mint 650 000 készüléket állított elő, amelyek közül mintegy 300 000 jutott el különböző országokba. az orion - és a vt-gyár szakembereinek nem volt könnyű dolguk, amíg a jelenlegi szintet elérték. így például 18 féle készüléket fejlesztettek ki, amelyek közül a mostani, már modernnek mondható típusok kialakultak. a gyártó szalagokon levő televíziók ma már kielégítik a hazai közönség igényeit, s közülük néhány típus a külföldi piacokon, a kapitalista országokban is megállja a helyét.

az utóbbi pár esztendőben hozták létre, s bővítették az országos adóhálózatot. a közvetítő állomások építésénél már nemcsak a posta és az ipar tett erőfeszítéseket, hanem a vidéki helyi pártbizottságok és tanácsok is segítettek, de maga a leendő közönség, a lakosság is hozott anyagi áldozatokat és végzett jelentős társadalmi munkát. a lakosság közreműködésével épült szinte valamennyi vidéki adóállomás. a magyar ipar közben felkészült az adóberendezések gyártására. a kab-hegyre már olyan berendezést szereltek fel, amely felveszi a versenyt az élenjáró hasonló külföldi gyártmányokkal is. mód van arra, hogy az országos televízióhálózat még hátralevő állomásait magyar gyártmányú berendezésekkel szerelhessek fel, sőt szóba került az adók exportja is.
/folytköv./

13.10/,n

-26-

1426 Zeln

bb 37. /minden tizedik...folyt./-lm

ha sok országnál későbbben is kezdtük el a televízió fejlesztést, az elmúlt, aránylag rövid időt jól használták fel szakembereink. munkájuk nyomán hazánk a televízióval közepesen ellátott országokhoz zárkózott fel. adóhálózatunk az ország területének már mintegy 80 százalékát sugározza be műsorral. bár csak 1959-es összehasonlító adataink vannak, a statisztika azt bizonyítja, hogy nem állunk rosszul. ebben az időben ezer lakosra számítva Ausztriában 16, Svájcban 15, Lengyelországban 8, Romániában 5, míg Magyarországon 21 televízió jutott. ma már hazánkban ezer lakos közül harmincháromnak van készüléke. ez egyben azt is jelenti, hogy minden tizedik család saját készülékén nézi a műsort.

az eddigi eredmények biztatóak, bár még nincs befejezve a televízió fejlesztése. a következő években, a kormány programjának megfelelően az ötéves tervidőszak végéig a televízió hálózat a tokaji nagyadóval egészül ki, s pécs is nagyobb teljesítményű adóberendezést kap. ezzel, s 1-2 kisebb reléállomás üzembe helyezésével az ország területének 90-95 százalékát sugározza majd be a televízió, s akkor - a forgalomba hozandó készülékeket figyelembe véve - az előfizetők száma már megközelítheti az egymilliót.
/mti/

.-.

bb 39. hétfőn már napsütésben dolgoztak a somogyi utak felszabadításán

vid te-lm ki

1963. január 14.

somogyban hétfőn a délelőtti órákban kiderült az ég és napsütéses időben folytathatták a munkát a hóekék. délre már a 67-es ut kaposvár-balatonlelle között, a 66-os ut kaposvár-balatonboglár között járható volt. ugyancsak lehet gépkocsival közlekedni a dombóvár, szigetvár és sásd felé vezető útvonalon és a balaton déli oldalán húzódó 7-es útszakaszon is. a 65-ös útvonalon kaposvár-nagykanizsa között, pogányszentpéter környékén, ahol két méteres hóakadályokkal kell megküzdeni a hómaróknak, még tart a munka. - a megye déli részében még több ut járhatatlan./mti/

.-.

14.25/n

-27-

1433 Zeln

bb 38. öt mázsa robbanóanyaggal eddig csaknem ezerháromszáz méter hosszú jégtorlaszt távolítottak el a tiszán tokaj alatt

vid te szb ki

1963. január 14.

a dermesztő hidegben és hófúvásokban már negyedik napja tart a küzdelem a tiszta befagyott felső szakszán. az elmúlt héten ugyanis tokaj és tisznanagyfalu között az éles folyókanyarban az uszó jégtáblák összetorlódtak és ezáltal mintegy öt kilométer hosszú, 2-3 méter vastag, egybefüggő jégtorlasz keletkezett. ez az összefagyott jégdugó olvadáskor könnyen árvizet okozhat. ezért az észak-magyarországi vízügyi igazgatóság azonnal elrendelte a nagy kiterjedésű „jéggát” el-távolítását. a nagy szakértelmet és bátorságot igénylő munkát a tokaji kőbánya robbantómesterei vállalták. a hattagu brigád - székely gusztáv mérnök és polyák ferenc vízügyi tiszt irányításával - péntek hajnal óta robbantja az acélkeményre fagyott jégtorlaszt. a frissen keletkező jég felhasítását, valamint a lerobbantott jégtáblák zavartalan elvonulását szovjet gyártmányú jégtörő hajó segíti. a 300 lóerős hajó szovjet szakember irányításával tiszalök felett óránként 5-6 kilométert megy előre, feltöri a friss jeget és széleszlatja az ujabban keletkezett kisebb torlódásokat. így biztosítani tudják, hogy a torlaszokból kirobbantott jég szakaszosan vonuljon le a zsilipeken és ne okozzon kárt a tiszalöki duzzasztóműben. szombaton munkába állították a tarcal nevű magyar jégtörőt is és a két hajó tiszalök felett mintegy 6-7 kilométeres szakaszon tisztította meg a folyót a jégtől.

a vasárnapi dermesztő hideg, a csipős és erős északi szél nagy próbára tette a robbantóbrigád tagjait. a fáradozás eredménye, hogy péntek hajnaltól vasárnap estig 5 mázsa robbanóanyag felhasználásával már 1300 méter hosszú jégtorlaszt távolítottak el. a jégtörőhajókkal a folyó tiszalök feletti szakaszán mintegy 12 kilométer hosszban tisztították meg a vizet és biztosították a jég akadálytalan elvonulását. hétfőn reggelre a tiszta felső szakaszán tokajtól ricséig megállt a zajlás és jégpáncél borítja a folyót. a jégtörő hajók és a robbantó-osztag azonban folytatják a munkát, hogy a veszélyes jéggátat mielőbb eltávolítsák. /mti/

.-.-

bb 40. elakadtak a bányászjáratok veszprém megyében

vid te szb ki

1963. január 14.

veszprém megye 1900 kilométer hosszúságú uthálózatából csupán 350 kilométer járható - az is csak nehezen. a bakony vidékére hullott hótakarót ugyanis a szél a hétfőre virradó éjjel az utbevágásokba hordta és nem egy helyen másfél-két méter vastag hótorlasz keletkezett.

/folyt. köv./

14.35/n

-28-

bb 40. /elakadtak a bányászjáratok... 1. folyt./- szb

a közúti igazgatóság jelentése szerint a 8-as számú főközlekedési útvonal márkó községtől a megye határáig, mintegy 50 kilométeres szakaszon teljesen járhatatlan és hasonló a helyzet a balatoni műuton is. az északi tópart utjait egy méternél nagyobb hóakadályok borítják. a megye területén kilenc nagyteljesítményű hómaró és kilenc hóeke dolgozik a főközlekedési utak felszabadításán. tetézi a gondot, hogy a bányákba vezető utak is teljesen járhatatlanok. tizenkilenc bányászjárat hétfőn reggel el sem indult telephelyéről, illetve néhány száz méteres ut után elakadt a hóban. a szénbányákban és az urkuti mangánbányában rendkívüli intézkedéseket tettek a munkaerő kiesés pótlására. a csapatokat a legjobban fejthető érc- és szénmezőkre irányították, s így a lehetőségek szerint egy-egy munkahelyre koncentrálták a termelést. /mti/

.-.-

bb 41. „hóbafulldtak”, a mecseki favágók - megbecsült szállítóeszközzé vált ismét a szán a baranyai falvakban

vid j-lm ká

1963. január 14.

a mecsek vidékén a több napos szakadatlan havazás olyan telet „teremtett”, amilyenre évek óta nem volt példa. 30-40 centiméteres hó borítja a földeket, de a mecseken nem ritka a félméteres „hódnna”, sem. a 10-15 fokos hideg és a vastag hótakaró különösen nagy gondot okoz a 100 000 holdas mecseki erdőgazdaságnak, ahol most volna a munka dandárja. szombaton még a legtöbb helyen dolgoztak, hétfőn azonban már „hóbafulldtak”, a favágók. az idegen megyebeli fakitermelők haza is utaztak és családjuk körében várják az erdőgazdaság értesítését. a szállítás azonban megszakítás nélkül folyik: a lánctalpas traktorok és a teherautók mellett dolgoznak a fogatok is. a kárászai erdőszetben 15 szánal hordják a bükköt a vágáshelyről az utak mellé, ahonnan gépkocsikkal viszik tovább az anyagot. az árpádtetői erdőszetben vonszolják a rönköket. a hó tetején csuszó rönkök ugyanis most nem tesznek kárt a facsemetékben. a járművek egyszersmind utakat törnek az erdőben: részben a szállítások megkönnyítésére, részben a favágók számára, akik - remélhetően - néhány nap múlva ismét megjelenhetnek az erdei munkahelyeken. hétfőn reggel egyébként befűtötték a vágásterületeken levő melegedőkunyhókat, s az erdőszetek mindenütt védőitallal - forró teával - látták el az embereiket.

hétfőn - a verőfényes, de hideg időben - benépesültek az utak a baranyai falvak határában, egyszeriben megjött a becsülete a szánoknak, ezeknek az évek óta „nyugdíjba”, helyezett szállítóeszközöknek. reggel több száz, trágyával megrakott szán indult a termelőszövetkezetek majorjaiból a földekre. sok helyütt szánokkal viszik a terményt a takarmánykeverő üzemekbe és hozzák onnan a tápot. azokban a termelőszövetkezetekben, amelyekhez több falu is tartozik, a vezetők most szánokon keresik fel az üzemgyéségeket. /mti/

.-.-

14.40/n

-29-

bb 42. az északi hóviharok előtt a csonttollu madarak nagy csoportja vonul dél felé

vid j-lm ká

1963. január 14.

az északi országokban tomboló hóviharok előtt nagy tömegben vonulnak a madarak melegebb vidékekre. így a kárpátok hegyvonulatán át szabolcsba érkeztek a csonttollu madarak. ezek a verébnél alig nagyobb madarak negyvenes-ötvenes csoportokba verődve szállták meg a szovjet határhoz közeli, szélvédettebb erdőket. hétfőn nyíregyháza felett több ezer csonttollu madár vonult dél felé. /mti/

-. -

bb 43. a nszep kongresszusára utazó bolgár pártküldöttség átutazott hazánkon

sze szb sr

1963. január 14.

a todor zsvkovnak, a bolgár kommunista párt központi bizottsága első titkárának és a bolgár népköztársaság minisztertanácsa elnökének vezetésével berlinbe utazó bolgár pártküldöttség átutazott magyarországon. a küldöttség résztvesz a nszep kedden kezdődő 6. kongresszusán. todor zsvkov, a bolgár küldöttség nevében a következő táviratot intézte kádár jánoshoz, az mszmp központi bizottsága első titkárához, a forradalmi munkás-paraszt kormány elnökéhez:

„átutazva a testvéri magyarországon, felhasználom az alkalmat, hogy kifejezzem a baráti magyar népnek, valamint személyesen önnek legszívélyesebb üdvözlétemet. kívánom, hogy új sikereket érjenek el a szocializmus építésében, a magyar népköztársaság boldog jövőjének megalkotásában és a világbéke megőrzésében. todor zsvkov., /mti/

-. -

14.50/n

-30-

1514 *Zsvkov*

bb 44. a román munkáspárt küldöttsége átutazott magyarországon

sze szb sr

1963. január 14.

uton a nszep 6. kongresszusára átutazott magyarországon a román munkáspárt küldöttsége. a küldöttség vezetője chivu stoica, a román munkáspárt politikai bizottságának tagja, a kb titkára. tagjai: n. ceausescu, a politikai bizottság tagja, a kb titkára, l. rautu, a politikai bizottság póttagja, a kb titkára és a. militaru, a román munkáspárt brassói tartományi bizottságának első titkára. a román küldöttséget a határon fogadta és budapestig elkísérte gódor ferenc, az mszmp hajdu megyei pártbizottságának első titkára, a központi bizottság póttagja. a küldöttséget budapesten szirmai istván, a politikai bizottság tagja, a központi bizottság titkára, nyers rezső, a politikai bizottság póttagja, a központi bizottság titkára, valamint kovács zoltán, a központi bizottság külügyi osztályának helyettes vezetője fogadta. jelen voltak: mihail rosianu, a román népköztársaság budapesti nagykövetének vezetésével a nagykövetség tagjai, továbbá siegfried hienzsch, a német demokratikus köztársaság budapesti nagykövetségének ügyvivője. /mti/

-. -

bb 45. a nszep 6. kongresszusára tartó jugoszláv pártküldöttség átutazott budapesten

sze szb sr

1963. január 14.

a nszep kedden berlinben megnyíló 6. kongresszusára utazó jugoszláv pártküldöttség veljko vlahovics-nak, a jugoszláv kommunisták szövetsége végrehajtó bizottsága tagjának, a népkupstina külügyi bizottsága elnökének vezetésével átutazott hazánkon. a küldöttséget budapesten üdvözölte dr. orbán lászló, az mszmp központi bizottságának tagja, a központi bizottság osztályvezetője és puja frigyes külügyminiszterhelyettes. jelen volt mirko tepavac, a jugoszláv szövetségi népköztársaság budapesti nagykövete és siegfried hienzsch, az ndk budapesti nagykövetségének ügyvivője. /mti/

-. -

15.05/a

- 31 -

1576 *Zsvkov*

bb 47. az ötéves terv végére az élelmiszerboltok 80 százalékát önkiszolgálóvá alakítják át - megkezdődött az új módon árusító boltok vezetőinek első országos értekezlete

t tó/tr-lm ki

1963. január 14.

a belkereskedelmi minisztérium, a szövetkezetek országos szövetsége, valamint a kereskedelmi, pénzügyi- és vendéglátóipari dolgozók szakszervezete rendezésében hétfőn a kpvdsz jókai utcai székházában megkezdődött az új módon árusító boltok vezetőinek első országos tanácskozása. a két napig tartó értekezleten részt vesznek a kereskedelem korszerűsítésében és az új kiszolgálási formák elterjesztésében kitűnt állami és földművelésügyi boltok, vendéglátó helyek vezetői és az irányító szervek képviselői, valamint szovjet, román, bolgár, német és lengyel kereskedelmi szakemberek.

tausz jános belkereskedelmi miniszter bevezető előadásában elmondotta, hogy jelenleg több mint négyezer új módon árusító bolt, áruházi osztály és vendéglátóhely működik az országban. a tapasztalatok szerint ezeken a helyeken 12 százalékkal nagyobb volt a forgalom, mint az előző év azonos időszakában. a hagyományos módon árusító boltok forgalomnövekedése azonos időszakban a három százalékot sem érte el. a tapasztalatok azt igazolják, hogy három önkiszolgáló üzlet létesítésével meg lehet takarítani egy negyedik bolt építési, berendezési és üzemeltetési költségeit.

ma már a lakosság tulnyomó része felismerte, hogy az új kiszolgálási módszerrel működő boltokban kulturáltabb körülmények között gyorsabban és kényelmesebben vásárolhat. a napi szükségleti cikkek önkiszolgáló boltokban történő beszerzésével egy év alatt négy napot takaríthat meg egy-egy vásárló. az így működő éttermekben körülbelül felére csökkent az étkezési idő.

a miniszter ismertette az áruforgalom fejlődésének távlati tervét, s rámutatott arra, hogy a következő husz évben megtöbbszöröződik a jelenlegi forgalom. ilyen nagyarányú hálózatbővítést nem bír el a népgazdaság, ezért fontos feladatként jelölte meg az új eladási formák gyors elterjesztését. csupán a második ötéves tervben az országban működő mintegy 40 000 élelmiszerboltoknak körülbelül 80 százalékát alakítják át új eladási formára. foglalkozott a miniszter az új kiszolgálási módszerek alkalmazásánál elkövetett hibákkal is. többek között helytelenítette, hogy egyes kereskedelmi vállalatok ragaszkodnak az egyedileg gyártott berendezésekhez, holott a gyakorlatban jól bevált típusberendezések széles választéka áll rendelkezésre. minden önkiszolgáló módon árusító üzletben biztosítani kell, hogy a vásárlók tetszés szerint, zavartalanul válogathassanak az áruk között. - mondotta.

az új árusítási módszerek bevezetésének kísérleti szakasza most már lezártnak tekinthető, ezután a tömeges elterjesztésre kerül sor. a tanácskozást kedden folytatják. /mti/

15.15/a

- 32 -

1578 g. mel

bb 46. az urh adó-vevők nagy segítséget nyújtanak a dél-magyarországi közlekedési akadályok elhárításában

vid te szb ki

1963. január 14.

a havazás és hófúvások okozta közlekedési akadályok elhárításában - most első ízben - nagy segítséget nyújtottak az ultrarövidhullámú adó-vevő berendezések a csongrád megyei autóközlekedési vállalatnál. az egyes szolgálati helyek azonnali kapcsolatot teremtettek a szegedi központtal és így a gyors intézkedésekkel hamarosan kimentették például a makói országuton, a tótkomlós és rákos, valamint a szentes és orosháza között a méteres hóakadályokban rekedt autóbuszokat.

a máv szegedi igazgatóságának területén elsősorban a nagy hideg okozott késéseket a vonatközlekedésben. /mti/

bb 48. szülői gondatlanság miatt ismét a tűz áldozata lett egy kisgyermek

vid/fm/tné/m/fm

1963. január 14.

biró ignác oroszlanai építőipari segédmunkás és felesége január 13-án este az arany csille étterembe ment szórakozni. négy éves gizella nevű kislányukat egyedül hagyták a lakásban. tíz óra tájban hazaérkező albérlőjük, kovács anna vette észre, hogy a szobában tűz keletkezett, s a gyermek eszméletét veszítette. a tüzet a szomszédokkal együtt azonnal eloltották. rögtön értesítették a mentőket, a kislányon azonban már nem tudtak segíteni, füstmérgezésben meghalt.

a vizsgálat megállapította, hogy a szerencsétlenséget kémény-tűz okozta. a lakásban nem volt koromzsákajtó, s az égő korom szikrái a nyitott füstnyíláson át meggyújtották az eléje szegezett faliszőnyeget, ettől lángot kapott a mellette levő divány is, s az így keletkezett füst okozta a gyermek halálát. /mti/

bb 49. zavartalan a piacok ellátása - több hónapra elegendő burgonyát tárolnak a főváros, a vidéki városok és ipartelepek közelében

1. kz/m/ká

1963. január 14.

a szombat-vasárnapi hóviharak- okozta közlekedési nehézségek, a zöldség és gyümölcsértékesítő országos szövetkezeti központ tájékoztatása szerint sehol sem okoztak zavart a piacok ellátásában. /folyt. köv./

- 33 -

MS

bb 47. az ötéves terv végére az élelmiszerboltok 80 százalékát önkiszolgálóvá alakítják át - megkezdődött az új módon árusító boltok vezetőinek első országos értekezlete

t tó/tr-lm ki

1963. január 14.

a belkereskedelmi minisztérium, a szövetkezetek országos szövetsége, valamint a kereskedelmi, pénzügyi- és vendéglátóipari dolgozók szakszervezete rendezésében hétfőn a kpvd sz jókai utcai székházában megkezdődött az új módon árusító boltok vezetőinek első országos tanácskozása. a két napig tartó értekezleten részt vesznek a kereskedelem korszerűsítésében és az új kiszolgálási formák elterjesztésében kitüntetett állami és földművelésügyi boltok, vendéglátó helyek vezetői és az irányító szervek képviselői, valamint szovjet, román, bolgár, német és lengyel kereskedelmi szakemberek.

tausz jános belkereskedelmi miniszter bevezető előadásában elmondotta, hogy jelenleg több mint négyezer új módon árusító bolt, áruházi osztály és vendéglátóhely működik az országban. a tapasztalatok szerint ezeken a helyeken 12 százalékkal nagyobb volt a forgalom, mint az előző év azonos időszakában. a hagyományos módon árusító boltok forgalmnövekedése azonos időszakban a három százalékot sem érte el. a tapasztalatok azt igazolják, hogy három önkiszolgáló üzlet létesítésével meg lehet takarítani egy negyedik bolt építési, berendezési és üzemeltetési költségeit.

ma már a lakosság túlnyomó része felismerte, hogy az új kiszolgálási módszerrel működő boltokban kulturáltabb körülmények között gyorsabban és kényelmesebben vásárolhat. a napi szükségleti cikkek önkiszolgáló boltokban történő beszerzésével egy év alatt négy napot takaríthat meg egy-egy vásárló. az így működő éttermekben körülbelül felére csökkent az étkezési idő.

a miniszter ismertette az áruforgalom fejlődésének távlati tervét, s rámutatott arra, hogy a következő husz évben megtöbbszöröződik a jelenlegi forgalom. ilyen nagyarányú hálózatbővítést nem bír el a népgazdaság, ezért fontos feladatként jelölte meg az új eladási formák gyors elterjesztését. csupán a második ötéves tervben az országban működő mintegy 40 000 élelmiszerboltoknak körülbelül 80 százalékát alakítják át új eladási formára. foglalkozott a miniszter az új kiszolgálási módszerek alkalmazásánál elkövetett hibákkal is. többek között helytelenítette, hogy egyes kereskedelmi vállalatok ragaszkodnak az egyedileg gyártott berendezésekhez, holott a gyakorlatban jól bevált típusberendezések széles választéka áll rendelkezésre. minden önkiszolgáló módon árusító üzletben biztosítani kell, hogy a vásárlók tetszés szerint, zavartalanul válogathassanak az áruk között. - mondotta.

az új árusítási módszerek bevezetésének kísérleti szakasza most már lezártnak tekinthető, ezután a tömeges elterjesztésre kerül sor. a tanácskozást kedden folytatják. /mti/

15.15/a

- 32 -

1963. január 14.

bb 46. az urh adó-vevők nagy segítséget nyújtanak a délmagyarországi közlekedési akadályok elhárításában

vid te szb ki

1963. január 14.

a havazás és hófúvások okozta közlekedési akadályok elhárításában - most első ízben - nagy segítséget nyújtottak az ultrarövidhullámú adó-vevő berendezések a csongrád megyei autóközlekedési vállalatnál. az egyes szolgálati helyek azonnali kapcsolatot teremtettek a szegedi központtal és így a gyors intézkedésekkel hamarosan kimentették például a makói országúton, a tótkomlós és rákos, valamint a szentes és orosháza között a méteres hóakadályokban rekedt autóbuszokat.

a máv szegedi igazgatóságának területén elsősorban a nagy hideg okozott késéseket a vonatközlekedésben. /mti/

bb 48. szülői gondatlanság miatt ismét a tűz áldozata lett egy kisgyermek

vid/fm/tné/m/fm

1963. január 14.

biró ignác oroszlanai építőipari segédmunkás és felesége január 13-án este az arany csille étterembe ment szórakozni. négy éves gizella nevű kislányukat egyedül hagyták a lakásban. tíz óra tájban hazaérkezve albeérültek, Kovács Anna vette észre, hogy a szobában tűz keletkezett, s a gyermek eszméletét veszítette. a tüzet a szomszédokkal együtt azonnal eloltották. rögtön értesítették a mentőket, a kislányon azonban már nem tudtak segíteni, füstmérgezésben meghalt.

a vizsgálat megállapította, hogy a szerencsétlenséget kéménytűz okozta. a lakásban nem volt koromzsákajtó, s az égő korom szikrái a nyitott füstnyíláson át meggyújtották az eléje szegezett faliszőnyeget, ettől lángot kapott a mellette levő divány is, s az így keletkezett füst okozta a gyermek halálát. /mti/

bb 49. zavartalan a piacok ellátása - több hónapra elegendő burgonyát tárolnak a főváros, a vidéki városok és ipartelepek közelében

1. kz/m/ká

1963. január 14.

a szombat-vasárnapi hóviharak okozta közlekedési nehézségek, a zöldség és gyümölcsértékesítő országos szövetkezeti központ tájékoztatása szerint sehol sem okoztak zavart a piacok ellátásában. /folyt. köv./

- 33 -

1963. január 14.

bb 49. /zavartalan ... 1. folyt./ m

a kereskedelem jól előre felkészült az ilyen nehézségekre, a boltok raktárterükeiknek megfelelően, de szinte mindenütt több napos készletet tárolnak a legfontosabb árukból, - így például krumliból, vöröshagymából, és zöldségfélékből. a készletek elhelyezése, tárolása a továbbiakban is teljes biztonságot nyújt az ellátás zavartalanságára, a főváros, a vidéki városok és ipartelepek közelében - általában legfeljebb 3 kilométeres távolságban az üzletektől, illetve a fogyasztóktól - több hónapra elegendő mennyiséget tárolnak az említett legfontosabb cikkekből. ezeket a közeli raktárakat, mire az üzletek több napos készletei kifognának, mindenképpen meg lehet közelíteni, végső soron tehát az időjárás nem okozhat zavart az ellátásban.
/mti/

...-

bb 50. ismét járhatók a főbb közlekedési utak szabolcsban

vid/te/m/.ki

1963. január 14.

vasárnap estére szabolcs-szatmár megyében megbénult a közúti forgalom, a megye nyírségi részén a kelet-nyugati irányú utakon 80-100 centis, egyes helyeken másfél-kétfélméteres hófúvások keletkeztek, és a községek egymástól, a járási és megyei székhelytől teljesen elszigetelődtek. a távolsági autóbuszjáratok közül hétfőn reggel mindössze kettő: a nagyhalászi és a székelyi érkezett meg rendeltetési helyére, ezen a reggelen a nyíregyházi kenyérgyár gépkocsijai sem tudtak elindulni, ezért több helyre vonattal küldték el a friss kenyeret.

a hóeltakarítási munkálatokat csak vasárnap éjjel, illetve hétfőn a hajnali órákban kezdhették meg, amikor a szél elcsendesedett. hat nagyteljesítményű hóekét állítottak munkába, s délre a 47-es számú nyíregyháza-beregsurányi, a 35-ös nyíregyháza-bodrogkereszturi főközlekedési utakat, valamint a 4-es számú országos főközlekedési utat Kisvárdáig és Debrecen felé a megye határáig járhatóvá tették, estére valószínű a többi főközlekedési úton is megindulhat a forgalom.

a hóvihár kisebb-nagyobb zavarokat okozott a vasúti közlekedésben is, ami első sorban a vonatkésésekben nyilvánult meg.
/mti/

...-

16.07/a

- 34 -

RG

bb 54. rendkívüli intézkedések a máv-nál a fagy-és a hóviharak okozta nehézségek leküzdésére - „átlépte”, a határt a dunán az apatini jugoszláv jégmező - ha nem fordul viharosabbra az idő: szerdán délelőttre felszabadulnak a főközlekedési utak - eljegesedett a soproni tv közvetítő adó

ö hbj-sb-kf/sze vm vg

1963. január 14.

tombol a tél: a fokozódó hideg hétfőn tovább sűrítette a zajló jégtáblákat a folyókon és szinte szemmel láthatóan „hizlalta”, az állóvizek jegét. az idei tél jégvastagsági rekordját a balaton érte el balatonaliga környékén, ahol már 27 centiméter vastag a jégpáncél. a folyókon 5-10 centiméteres „jéglemezek”, usznak. az utóbbi napokban többszörösére erősödött a zajlás a dunán és a tiszán, s most már a viziükör 50-80 százalékát fedik jégtáblák. a magyar szakaszon még mindenütt zajlik a duna, de az apatinnál álló jugoszláv jégmező rohamosan növekszik és hétfőn „átlépte”, a magyar határt. egy héttel ezelőtt az átmeneti enyhülés már megmozdította és összetördelte a jeget a tiszta mellékfolyóin, most azonban másodszor is befagyott a bodrog, a hernád, a sajó, a berettyó, a sebes-körös és a zagyva is, ha a tél szigorja a következő napokban sem enyhül, a tiszta középső-és alsó szakasza is hamarosan befagy.

az utóbbi 48 órában az erős hóviharak nagy torlaszokat emeltek az országutakra. még hétfőre virradó éjjel s hajnalban is erős volt a hófúvás, s így a hótakarító gépek nem bírtak eredményesen munkálkodni. hétfőn a korareggeli jelentés még arról adott hírt, hogy győr-sopron, vas, zala, veszprém és somogy megyében, továbbá szabolcs megyében a főközlekedési utak járhatatlanok. hétfőn a korareggeli és a délelőtti órákban csökkent a vihar ereje, s az utak felszabadítására indulhattak a nagy hótakarító gépek. ennek köszönhető, hogy hétfőn délben már közuton is meg lehetett közelíteni sopront, továbbá nagykanizsát. a kpm utügyi osztályának számítása szerint ha nem fordul viharosabbra a szél, szerdán délelőttre felszabadulnak a főközlekedési utak. viszont ha csak kissé is erősödik ereje, a porhót könnyen felkapja, s a már áttört torlaszok közé viszi. az utügyi igazgatóságok dolgozóinak tehát valóban rendkívüli feladatok kell megoldaniuk.

hasonlóan kemény próbára állítja a tél a vasutasokat. a havazások, hófúvások, az erős fagy miatt nehéz a váltók állítása, a gőzmozdonyok és a szerelvények valósággal „leragadnak”, a sínekre.

/folyt. köv./

16.45/a

- 35 -

RG

ab 54. rendkívüli.....1.folyt./vm

a MÁV vezetői intézkedtek, hogy a személyszállító vonatokat vonó gőzmozdonyok a legjobb összetételű szenet kapják, a szerelvények megfelelő fűtésére a távolsági gyors-és személyvonatokat megosztják, s ha szükség mutatkozik rá, két részben közlekedtetik, a kisebb állomásokon tartalékmozdonyok állnak készenlétben a szerelvények fűtésére, mind a forgalmi, mind a vontatási, mind pedig a pályafenntartási dolgozók az egész országban készenléti szolgálatot tartanak, a munkásvonatok vontatására a MÁV a legerősebb, legnagyobb típusú mozdonyokat, a 424-eseket állította forgalomba, hogy a dolgozók lehetőleg időben beérjenek munkahelyeikre. ezekben a napokban számolni kell azzal, hogy a viharos erejű szél a pályákon is hóakadályokat emel. könnyen kényelmetlenné válhat az utazás, éppen ezért a MÁV felhívja az utasokat, hogy csak halaszthatatlan esetben induljanak utnak.

a MÁVaut hétfő délutáni tájékoztatása szerint a buszok csak a tiszta vonaláig jutnak el egyelőre, s a balatontól nyugatra ugyan-csak leállt az autóbusz-közlekedés. ezzel szemben viszont a budapest-környéki helyi járatok pontosak.

az utóbbi három napon jól vizsgázott a fővárosi köztisztasági hivatal. a rendelkezésre álló erőket elsősorban az utak szórására összpontosította, s így hétfőn reggel - bár vasárnapról hétfőre virradó éjjel is erősen havazott - időben megindulhatott az autóbusz-és trolibusz forgalom. természetesen a hintés ellenére is sikosak még az utak, a járművek csak óvatosan közlekedhetnek s ezért késnek. a köztisztasági hivatal továbbra is állandóan figyeli az utak állapotát, s ha sikosság jelentkezne, rögtön szórják az uttestet. közben azonban a belső városnegyedekből már szállítják a prizmába rakott havat, hogy ezzel is jobb körülményeket teremtsenek a közlekedésnek.

a hófúvás ezuttal nem rongálta meg a posta távbeszélő hálózatát, viszont zavarokat okozott a soproni televízió közvetítő állomás adásában. a szélvihar ugyanis eltörte az antennarendszer egyik elemét és érintkezési hiba lépett fel. a 32 méter magas antennát egyelőre még nem tudták kijavítani, ugyanis nem lehetett megközelíteni a hibagócot. amint a szél alábbhagy, megpróbálják a toronyra rakódott jég olvasztását. előre láthatólag egy-két nap múlva rendbehozzák az adót./mti/

17.10/a

- .-

- 36 -

W

bb 53 . /a kétnapos ... 1. folyt./ m

hétfőn átmeneti javulás volt észrevehető az időjárásban, különösen a főváros környékén, ahol többórás napsütés enyhítette kissé a kemény hideget. a havazással együtt jött erős hidegre jellemző, hogy hétfő reggel az északi megyékben mínusz 10-12, a déli országrészekben és délnyugaton pedig mínusz 16-21 fokot mértek, a zala megyei lentiből mínusz 23 fokot jelentett a megfigyelőállomás. ez volt az idei tél eddigi hidegrekordja.

egyébként egész európat előzönlötte már a sarkvidéki hideg. rómban például, ahol szombaton reggel még plusz 16 fokot mértek, hétfőn hajnalban mínusz 2 fokig süllyedt a hőmérők higánya. istanbulból ugyancsak mínusz 2, athénből plusz 3 fokot jelentettek legutóbb.

a meteorológiai intézet központi előrejelző osztályán adott tájékoztatás szerint az időjárás további rosszabbodására kell számítanunk. a hőmérséklet ugyan néhány fokkal enyhül, az éjszaka és kedden több helyütt viharossá erősödő szél azonban nagymértékben fokozza a hidegérzetet. a jelek szerint újabb országos méretű havazás következik, így valószínű, hogy - az erősödő hófúvás következtében - tovább romlanak az utviszonyok. /mti/

-.-

bb 57. jeanette pilou és giambattista daviu

tm/m/la

1963. január 14.

a két kiváló művész szerdán a traviatában lép fel az erkel színházban. /mti/

-.-

bb.58. elbucsztatták gál györgy ujságirót

lv/a la

1963. január 14.

a farkasréti temetőben hétfőn elbucsztatták gál györgy ujságirót. a hamvasztás előtti bucsuztatáson ott volt kállai gyula, az mszmp politikai bizottságának tagja, a minisztertanács elnökhelyettese, síklósi norbert, a magyar ujságírók országos szövetségének főtitkára és számos ujságíró.

/folyt.köv./

17.44/a

- 39 -

W

bb 54. rendkívüli.....1.folyt./vm

a máv vezetői intézkedtek, hogy a személyszállító vonatokat vonó gőzmozdonyok a legjobb összetételű szénét kapják, a szerelvények megfelelő fűtésére a távolsági gyors-és személyvonatokat megosztják, s ha szükség mutatkozik rá, két részben közlekedtetik, a kisebb állomásokon tartalékmozdonyok állnak készenlétben a szerelvények fűtésére, mind a forgalmi, mind a vontatási, mind pedig a pályafenntartási dolgozók az egész országban készenléti szolgálatot tartanak, a munkásvonatok vontatására a máv a legerősebb, legnagyobb típusu mozdonyokat, a 424-eseket állította forgalomba, hogy a dolgozók lehetőleg időben beérjenek munkahelyeikre, ezekben a napokban számolni kell azzal, hogy a viharos erejű szél a pályákon is hőakadályokat emel, könnyen kényelmetlenné válhat az utazás, éppen ezért a máv felhívja az utasokat, hogy csak halaszthatatlan esetben induljanak utnak.

a mávaut hétfő délutáni tájékoztatása szerint a buszok csak a tiszta vonaláig jutnak el egyelőre, s a balatontól nyugatra ugyancsak leállt az autóbusz-közlekedés. ezzel szemben viszont a budapest-környéki helyi járatok pontosak.

az utóbbi három napon jól vizsgázott a fővárosi köztisztasági hivatal, a rendelkezésre álló erőket elsősorban az utak szórására összpontosította, s így hétfőn reggel - bár vasárnapról hétfőre virradó éjjel is erősen havazott - időben megindulhatott az autóbusz-és trolibusz forgalom, természetesen a hintés ellenére is sikosak még az utak, a járművek csak óvatosan közlekedhetnek s ezért késnek, a köztisztasági hivatal továbbra is állandóan figyeli az utak állapotát, s ha sikosság jelentkezne, rögtön szórják az uttestet, közben azonban a belső városnegyedekből már szállítják a prizmába rakott havat, hogy ezzel is jobb körülményeket teremtsenek a közlekedésnek.

a hófúvás ezuttal nem rongálta meg a posta távbeszélő hálózatát, viszont zavarokat okozott a soproni televízió közvetítő állomás adásában, a szélvihar ugyanis eltörte az antennarendszer egyik elemét és érintkezési hiba lépett fel, a 32 méter magas antennát egyelőre még nem tudták kijavítani, ugyanis nem lehetett megközelíteni a hibagócot, amint a szél alábbhagy, megpróbálják a toronyra rakódott jég olvasztását, előreláthatólag egy-két nap múlva rendbe hozzák az adót./mti/

17.10/a

17.10/a

- . -

- 36 -

bb 51. „a három legszebb város: párizs, leningrád, budapest,, - argentin író az írószövetségben

i v/tr/m/sr

1963. január 14.

a hazánkban tartózkodó bernardo kordon argentin író hétfőn a magyar sajtó házában újságírókkal találkozott, elmondotta, hogy elsősorban azért jött budapestre, mert anyagot gyűjt egy magyar irodalmi antológiához, az a terve, hogy először a különböző argentin irodalmi lapokban jelennének meg a magyar szerzők - elsősorban az élő magyar írók - alkotásai és azután látna napvilágot az antológia.

- sokat olvastam magyarországról, mégis sok meglepetést okozott a valóság, amely minden tekintetben felülmulta várakozásomat, nagyon megtetszett nekem a város, amely kiépített és befejezett, az idő és az építészet harmóniája szépen kiformálta budapestet: sok világvárost láttam már, és véleményem szerint a három legszebb - párizs, leningrád, budapest, az emberek is kialakult, városias emberek, jó hangulat, kellemes légkör és virágzó kulturális, irodalmi élet van magyarországon, nekem különösen tetszett az az érdeklődés, amelyet az új latin nyelvek - az olasz és a spanyol - iránt mindenütt tapasztaltam, szellemi rokonságot találtam az itteni irodalmi és tudományos körök és a sajátom között, számomra az is nagyon szimpatikus, hogy olyan nagy érdeklődést tanúsítanak a világirodalom iránt és olyan nagy számban jelennek meg fordítások a különböző népek irodalmából, azt is észrevettem: önkönnél nagyomán a szép könyv, van egy másik hagyomány is, a sok költő - de ez nem baj, mert jó költőik vannak.

azzal a biztos tudattal távozom szép hazájukból mondotta végül, hogy jó kapcsolatokat létesítsünk majd a magyar és argentin nép, a magyar és argentin irodalom között. /mti/

-. -

bb 52. elhunyt dr. oltványi imre

k hnf/bc/m/

1963. január 14.

vasárnapra virradó éjszaka 69 éves korában budapesten elhunyt dr. oltványi imre nyugalmazott miniszter, képzőművészeti író.

szegénysorsu családból származott, a két világháború közötti időben banktisztviselőként dolgozott és egyuttal mint képzőművészeti kritikus széleskörű munkásságot fejtett ki. /folyt.köv./

17.15/a

- 37 -

/bb 52. elhunyt....1.folyt./vm

derkovits gyula és egri józsef művészetéről ő írta az első monográfiát. mint a magyar nemzet című lap képzőművészeti kritikusa, s néhány éven át a magyar művészek című folyóirat szerkesztője, a haladó művészeti törekvések térhódítását segítette elő munkásságával, s éles hangú cikkekkel szállt szembe a jobboldali, fasiszta művészetpolitika szószólóival.

a független kisgazdapárt alapító tagjai közé tartozott. az 1940-es évek elején résztvett a párt polgári tagozatának megszervezésében és annak elnöke lett. részt vállalt az ellenállási mozgalomban, az antifasiszta pártok közötti együttműködés megszervezésében.

a felszabadulás után a nemzeti bank elnöke, majd pénzügyminiszter, később svájci követünk volt. 1948-ban a nemzeti múzeum elnökévé nevezték ki. 1950-ben a szépművészeti múzeum főigazgatója lett és innen ment nyugdíjba. élete utolsó éveiben műfordítói tevékenységgel foglalkozott. utolsó munkája honegger és prokofjev visszaemlékezéseinek fordítása volt./mti/

- . -

bb 56. január 15-én, 16-án és 17-én zárva lesznek a természettudományi múzeum kiállításai

i lv/hné vm sr

1963. január 14.

a természettudományi múzeum „a föld és az élet fejlődéstörténete”, az „ásványok és kőzetek világa”, „az ember származása és az őskor embere”, című kiállításai január 15-én, 16-án és 17-én zárva lesznek. a kiállítások január 18-tól a szokásos időben újból megtekinthetők./mti/

- . -

bb 53. a kétnapos országos havazás után 10-50 centiméteres hótakaró borítja az országot - rekordhideg a déli és a délnyugati megyékben - erősödik a tél, hófúvás, újabb havazás várható

i cs/j/ká/m/la

1963. január 14.

a csendes téli napok után szombaton és vasárnap erős széllel kísért, országos havazás kezdődött. szombaton az északi megyékben csak gyengén esett a hó, a felhőn át látni lehetett a napot is, délen azonban vastag réteggel terítette be a földet, s a megélénkült szél sok helyütt méteres torlaszokat rakott a könnyű, fagyos hóba. a két nap alatt lehullott hó csapadékértéke országosan 15-25 milliméter. a friss hóréteg vastagsága az alföldön 20-30 centiméter között váltakozik, a dunántul déli megyékben átlagosan 30 centiméternél is vastagabb a hó, a magasabb hegyeken nem ritkaság az 50-60 centiméteres rétegvastagság sem.

/folyt. köv./
17.20/a

- 38 -

bb 53. /a kétnapos ... 1. folyt./ m

hétfőn átmeneti javulás volt észrevehető az időjárásban, különösen a főváros környékén, ahol többórás napsütés enyhítette kissé a kemény hideget. a havazással együtt jött erős hidegre jellemző, hogy hétfő reggel az északi megyékben mínusz 10-12, a déli országrészekben és délnyugaton pedig mínusz 16-21 fokot mértek, a zala megyei lentiből mínusz 23 fokot jelentett a megfigyelőállomás. ez volt az idei tél eddigi hidegrekordja.

egyébként egész európat előzönlötte már a sarkvidéki hideg. romában például, ahol szombaton reggel plusz 16 fokot mértek, hétfőn hajnalban mínusz 2 fokig süllyedt a hőmérők higánya. iszambulból ugyancsak mínusz 2, athénből plusz 3 fokot jelentettek legutóbb.

a meteorológiai intézet központi előrejelző osztályán adott tájékoztatás szerint az időjárás további rosszabbodására kell számítanunk. a hőmérséklet ugyan néhány fokkal enyhül, az éjszaka és kedden több helyütt viharossá erősödő szél azonban nagymértékben fokozza a hidegérzetet. a jelek szerint újabb országos méretű havazás következik, így valószínű, hogy - az erősödő hófúvás következtében - tovább romlanak az utviszonyok. /mti/

- . -

bb 57. jeanette pilou és giambattista daviu

tm/m/la

1963. január 14.

a két kiváló művész szerdán a traviatában lép fel az erkel színházban. /mti/

- . -

bb.58. elbucsztatták gál györgy ujságíró

lv/a la

1963. január 14.

a farkasréti temetőben hétfőn elbucsztatták gál györgy ujságíró. a hamvasztás előtti bucsuztatáson ott volt kállai gyula, az mszmp politikai bizottságának tagja, a minisztertanács elnökhelyettese, síklósi norbert, a magyar ujságírók országos szövetségének főtitkára és számos ujságíró.

/folyt. köv./

17.44/a

- 39 -

bb.58./elbucsúztatták..... folyt. /a

mihályfi ernő, a magyar nemzet főszerkesztője a magyar újságírók szövetsége nevében méltatta gál györgynek, a kitűnő publicistának, szerkesztőnek érdemeit, aki három évtizeden át dolgozott a magyar sajtóban. 1939 óta tevékenyen részt vett a munkásmozgalomban, s bátor harcosa volt a kommunisták magyarországi pártjának. a felszabadulás után a szabadság, a friss újság munkatársa, majd 1948-tól 1952-ig a világosság felelős szerkesztője. az utolsó években a minisztertanács tájékoztatási hivatalánál dolgozott.

naményi géza, a tájékoztatási hivatal vezetője a minisztertanács tájékoztatási hivatalának dolgozóinak nevében búcsúzott gál györgytől. elmondotta, hogy fáradhatatlan volt a munkában és készséges tanítója a fiataloknak. gál györgy halálával fájdalmas veszteség érte a magyar újságíró-társadalmat./mti/

--

a szerkesztősége figyelmébe!

a bb. 52.számú hír / elhunyt dr. oltványi imre / végére kérjük a következő mondatot pótolni:

dr. oltványi imre hamvasztás előtti búcsúztatása csütörtökön délután három órakor lesz a farkasréti temetőben./mti/

--

17.55/a

- 40 -

bb 59. folytatódott a jelölőgyűlések sorozata - a városok és falvak népe neves közéleti személyiségeket, szocialista társadalmunk új kiválóságait jelöli képviselőnek

ö bid/zs-di/tm/m/sr

1963. január 14.

a városok és a falvak népe hétfőn újabb jelölőgyűlések százain döntött, hogy kit látna szívesen „követeként”, az országgyűlésben és a tanácsokban. az elmúlt napokhoz hasonlóan, most is számos neves közéleti személyiséget, kiváló dolgozót, tsz-elnököt, üzemi munkást javasoltak a hazafias népfront listáira.

budapesten a 6. kerületben a zeneművészeti főiskolán tartott gyűlésen darabos ivánt, az mszmp központi bizottságának tagját, a központi bizottság tudományos és kulturális osztályának vezetőjét, és nádasy kálmánt, az állami operaház igazgatóját jelölték országgyűlési képviselőnek.

veszprémmegyében több neves mezőgazdasági szakembert találtak méltónak erre a tisztségre. keszthelyen dr. belák sándort, a keszthelyi agrártudományi főiskola rektorát, a megyei tanács végrehajtó bizottságának társadalmi elnökhelyettesét, kővágóörsön sebestyén gyulát, a béke termelészövetkezet kossuth-díjas elnökét, nagyalásnyon pedig csomai károlyt, a helybeli közös gazdaság elnökét jelölték az országgyűlésbe. ajkán balogh ferenc benyatechnikust fogadták el egyhangulag képviselőjelöltnek.

nagy érdeklődés kíséri somogyban is a választások előkészítését. a gyűléseken, amelyekben több mint 1200 községi, városi, járási és megyei tanács tagot, valamint 15 országgyűlési képviselőt, illetve pótképviselőt jelöltek, több mint 35.000-en vettek részt. öreglakon hegedüs lajost, a helybeli közös gazdaság elnökét jelölték az országgyűlésbe.

baranya megyében a pécsi porcelángyár dolgozóinak és a környék lakóinak traumann rezső építésügyi miniszterét, a pécsi orvostudományi egyetem gyűlésének részvevőit donhoffer szilárd kossuth-díjas egyetemi tanárt, a pécs-ujmeszesi városrész választói pataki mihályt, a pécsi szénbányászati tröszt igazgatóját, a pécsi ércbánya munkásai pedig molnár istvánt, a gyorsvágathajtási mozgalmak kezdeményezőjét jelölték országgyűlési képviselőnek. a komlói 3-as akna többszáz bányásza az üzemfejlesztésben, a korszerű munkamódszerek bevezetésével elért kiváló eredményeiért dobos józsef üzemvezetőt, boly község lakossága a helybeli állami gazdaság kitűnő főagronómusát, szabó jánost, a szigetvári gyűlés részvevőit pedig ramaist ferencnéit, a baranya megyei nőtanács titkárát fogadták el képviselőjelöltnek. a megyében ezzel befejeződött az országgyűlési képviselők jelölése. /folyt. köv./

18, 15 /m

- 41 -

18

/bb 59. folytatódott.....1.folyt./vm

heves megyében a mátravidéki erőmű dolgozói putnoki lászlónak, a heves megyei pártbizottság első titkárának, a füzesabonyi állami gazdaságban tartott gyűlés részvevői pedig egri gyulának, a magyar testnevelési és sporthivatal elnökének képviselői jelölése mellett foglaltak állást. egerben a szakszervezeti székház dísztermében rendezett gyűlésen dr. haraszti antalné orvosnőt jelölték az országgyűlési képviselők heves megyei listájára.

pest megyében képviselői és tanácstagi jelölőgyűlést tartottak a dunai cement és mészműben is. a dolgozók ilku pált, az mszmp politikai bizottságának póttagját, művelődésügyi minisztert országgyűlési képviselőnek, nagy sándort, a dcm elektromérnökét pedig megyei tanácstagnak jelölték.

/folyt. köv./

bb 55. mozgó szerelvényre ugrott fel - halálra gázolta a hév

i bc/gg/m/sr

1963. január 14.

a 16. kerületben, a nagyitcei hév állomásnál csernák jános 50 éves villanyszerelő menetközben felugrott egy szerelvényre. az ugrás nem sikerült: szerencsétlen férfi visszaesett, a kerekek alá került, s meghalt.

a 19. kerületi vöröshadsereg utja és az árpád ut kereszteződésében tislérics endre, 25 éves segédmunkás figyelmetlenül ment át az uttesten: a ga 80-72 rendszámu, 35-ös jelzésű autóbusz elgázolta. a vigyázatlan gyalogjáró súlyosan megsérült. kórházba szállították.

a lánchíd pesti hídfője alatti villamos aluljáróba egy 2-es villamos - amelyet dobri árpád vezetett - a tilos jelzés ellenére behajtott, s nekiütközött egy hóseprő-toló villamosnak. személyei aranka 29 éves budapesti lakos, aki a villamoson utazott, súlyosan megsérült az összeütközésnél. kórházba szállították a mentők. /mti/

18.20

...

- - -

/bb 59. folytatódott.....2.folyt./vm

óbudán a kiscelli utcai postán tartott jelölőgyűlésen a részvevők menoni józsefet, a postavezérigazgatóság forgalmi ügyosztályának helyettes vezetőjét jelölték képviselőnek.

a hetedik kerületben a kerületi tanács székházában huber lajost, a közalkalmazottak szakszervezetének főtitkárát javasolták országgyűlési képviselőnek. huber lajos eddig is a kerület országgyűlési képviselője volt.

bács megye falvaiban, városaiban eddig többszáz jelölőgyűlést tartottak, amelyekben mintegy 1.500 munkás-paraszt és értelmiségi dolgozót javasoltak a helyi, a járási és a megyei tanácsokba, továbbá tizenkilenc képviselőt és pótképviselőt jelöltek. hétfőn a kecskeméti konzervgyár művelődési termében több mint 700 dolgozó részvételével tartottak jelölőgyűlést, ahol az üzem munkásai nyers rezsőt, az mszmp központi bizottságának titkárát jelölték országgyűlési képviselőnek.

hétfőn hajdu-bihar megyében is több helyen tartottak országgyűlési képviselőjelölőgyűléseket.

hajduböszörményben gódor ferencet, az mszmp hajdu-bihar megyei bizottságának első titkárát jelölték.

debrecenben hétfőn négy üzemben volt jelölőgyűlés. a biogal gyógygyárban dr. varga pálnét, az üzem mérnökét, a gördülőcsapágygyárban tugi istvánt, a gyár golyóüzemének vezetőjét, a mezőgazdasági gépgyárban csedreky lászlót, az üzem főmérnökét, a hajlított butorgyárban pedig bartha árpádnét, a szakszervezetek hajdu-bihar megyei tanácsának vezető titkárát jelölték a parlamentbe. a vegyipari technikumban rendezett népfőnt gyűlésen bolodár alajosné iskolaigazgatót jelölték országgyűlési képviselőnek.

a hajduságban az esti órákban nagylétán és hajduszoboszlón volt képviselőjelölés. nagylétán bartha jánost, a hajdu-bihar megyei tanács vb. elnökhelyettesét, hajduszoboszlón pedig dr. tatár kiss lajos nyugdíjast jelölték. jelölőgyűlést tartottak biharkeresztesen is, ahol a művelődési házban a részvevők bencsik istvánt, a debreceni agrártudományi főiskola rektorát jelölték országgyűlési képviselőjüknek. /folyt. köv./

19.20/a

- 43 -

11/4

bb 60. időjárásjelentés

gg/m/la

1963. január 14.

a meteorológiai intézet jelenti január 14-én, hétfőn 19 órakor:

szeles, hideg idő

várható időjárás kedd estig: erős, helyenként viharos északnyugati, északi szél. felhőátvonulások, havazásokkal, hófúvásokkal.

várható legmagasabb nappali hőmérséklet kedden: mínusz 6- mínusz 10 fok között. /mti/

a szerkesztőségek figyelmébe!

a bb.59.sz. hírünk / folytatódott a jelölőgyűlések sorozata/ végére kérünk mti jelzést tenni.

--

- v é g e -

21.50/a

- 44 -

MTI.

Kiadja a Magyar Távirati Iroda, Budapest, I. Fém utca 6-7. Telefon: 189 400, 369 500
A szerkesztését és kiadását a vezérigazgató felel.

mti belső hírek

1963. január 15.

bb 1. jelentős irodalom-és tudománytörténeti dokumentumokkal gyarapodott az akadémiai könyvtár kéziratára - az „ördögös”, hatvani professzor önéletrajza, gyulai pál, péterfy jenő és riedl frigyess kortársának önéletrajza és naplója, világhírű tudósok hagyatékai, a tevan-kiadó levelezése az új szerzemények között

i ms/gk vm sr

1963. január 15.

az akadémiai könyvtár kéziratára sok nagyjértékű, irodalom-és tudománytörténeti jelentőségű kézirattal gyarapodott az elmúlt évben. angyal dávidnak, a bécsi magyar történetkutató intézet egykori igazgatójának a kéziratárban őrzött gazdag hagyatéka most a neves történészprofesszor emlékirataival egészült ki. angyal dávid magas kort ért meg, a kiegyezéstől a második világháborúig élt és élete utolsó évében, teljes szellemi frissességgel megírt emlékiratai igen érdekesek. eredetileg irodalomtörténésznek készült, ezért közvetlen kapcsolatban volt gyulai pállal, péterfy jenővel, riedl frigyessel. emlékiratai a szemtanu hitelességével elevenítik fel a történelmi eseményeket. bosznia okkupációjában például személyesen is részt vett. a színes önéletrajzon kívül 1942-43-ból származó naplója is a kéziratárba került.

egy másik becses önéletrajz a tizennyolcadik századbeli híres debreceni fizikusprofesszor, a tudománya miatt ördögösnek tartott hatvani istván sajátkező fiatalkori, latin nyelven írott önéletrajza. neves hadtörténészünk, markó árpád emlékirataiból pedig a könyvtár most azt a kötetet vette meg, amelyben a bécsújhegyi katonai akadémián szerzett élményeit tárgyalja.

a két világháború közötti idő sok jelentős irodalmi alkotását fémjelzi a tevan-kiadó. a kéziratár a második világháború alatt megszünt kiadó iratait is megszerezte. különösen érdekes a korabeli írókkal, köztük kosztolányival, juhász gyulával, karinthy frigyessel és másokkal folytatott levelezés.

ujabb hagyatékokkal is gyarapodott a kéziratár. ezek egy-egy kiváló tudós élete munkáját tartalmazzák. nem egy közülük nagy ládakat tölt meg, mint szádeczky-kardoss lajos egykori kolozsvári történészprofesszor, jakubovics emil, a nemzeti múzeum könyvtárának tudós igazgatója, vagy holub józsef, a nemrég elhunyt kiváló pécsi történészprofesszor hagyatéka. tudományos feldolgozásuk évek-re szóló munkát ad a kutatóknak.
/folyt. köv./

- 1 -